

SERVANTS

IN THE KINGDOM

by Randolph Dunn

Mesentó Axosuđuto ɔ Tɔn Le

Wemata 1gɔ ɔ

Agbaza Klisu tɔn - Agbaza e no w'azɔ é dɛ

É cí dɔ Biblu kún na alixléme dó azon nabi e è na no kplé dɔ kpó é kpo fí e è na kplé dɔ kpó dè é kpo wu ó dɔhun. Nugbɔ ɔ, Jezu dɔ nú nyɔnu Samalínu ɔ dɔ fí ɔ kún dò taji ó. (Jaan 4:3) Nũ e dò xome é, lindɔn alɔ ayi we no sèn.

“Mi nú mĩ ni gɔn kplé kplé lee međé le ko no bló gbɔn ɔ ă; (Eb 10:25)

“Akɔta dɛ we mi nyí, bó nyí vɔsánú-xwlémawutɔ axósú, bó nyí akɔta mímé, togun Mawu tɔn, bónú mi ná jlá nũ dɔgbedɔgbe e Mawu e yló mi sín ablu me, bó wá wɛziza tɔn jiwũ ó me é.” (1 Piyée 2:9)

È wlan nũ gègè dó nũ e Klisanwun xwè kanweko nukɔntɔn ɔ tɔn ene le wà é wu - Klisu sín “me e è ylo le é.”

- a. Yè só yɛđée jó nú mesédó lée sín nũkplónme lée. Mesédó 2:42 .
- b. Đó nũ le bí dò bũ. Mesédó 2:44 .
- c. Ye no kplé ayihɔngbe ayihɔngbe, bo no dɔ nũ, bo no má nũ e ye dɔ le é, bo no kplé dò Salomó sín Kpléxɔ ɔ me. Mesédó 5:12 me.
- d. Jwifu Eblée nukúndɛji le no dótó asúkúsi e no dó Glékigbe le é ă, Jwifu e gosin fí vovo dò . Axosuđuto Hlɔma Tɔn. Mesédó 6
- e. Kpléklé sinsen ɔ tɔn no só mesentó le bonu ye na kpé nukún dó hudo asúkúsi Klisanwun Glékinu le tɔn le wu. Mesédó 6
- f. È dɛEtyeni bo ya aví n’i tawun. Mesédó 7
- g. No gbeji hwenu e è dò ya dó n’i we é. Mesédó 8
- h. Đó ye hɔn nú yadonume wutu ɔ, ye jó xwé yetɔn kpo xwédo yetɔn e ma nyí Klisanwun ă é kpo dó. Mesédó 8
- i. Ee ye wá tò yetɔn ɔyɔ ɔ me é ɔ, ye kplón Wɛndɔgbe ɔ me le. Mesédó 8:45 .
- j. Ene wu ɔ, ahwanvu le wá gbeta ɔ kɔn dɔ me dɔkpo dɔkpo na sé nũ dó nɔví e dò Judée le é sɔgbe xá nũwukpikpé tɔn. Mesédó 11:29-30 .
- k. Me gègè kplé bó dɔ dɛ xo we. Mesédó 12:12 .
- l. Kplé agun ó dɔ kpó nú gbɛđidó dɛ. Mesédó 14:27 .
- m. Éné ó gúdo ó, mesédó lée kpódó agunnukɔntó lée kpó, kpódó agun Klísu tɔn ó bí kpán yí gbe dɔ é mí ná cyán međé lée dɔ yè me, bó ná sé yè dó Antýóci, kpódó Pólu kpódó Baanábasi kpán. Mesédó 15:22 .
- n. Kplé me lée kplé - só wěma ó jó Mesédó 15: 31 .
- o. Ahwanvu le kplé bo na kán wɔxúxú. Mesédó 20:7.

- p. Hwenu e mi ná kplé ɔ̄o Aklúnōo Jezu sín nyíkōo mē ́ ... mi jó nya éló jó nú Satáan, nú é ná hen agbaza tɔn gblé, bónōo gbigbōo tɔn (lindɔn) ná hwlen édeé gán ɔ̄o Aklúnōo sín azán gbe. 1 Kɔ 5:4-5 .
- q. gbé nũ nú mexōo e hu hwe léé ɔ̄o mē bí nukɔn. 1 Timotée 5:20 .

Xósin: Hwenu e agun ɔ̄o bí kplé ɔ̄o fí ɔ̄okpo é ɔ̄o, kplé yetɔn lē nōo nyí agbaza e nōo w'azɔ̄o é dé, mēdeékannuninōo, hlɔnhlɔn, mē bí nōo d'alɔ ɔ̄o nũwiwa lē mē ɔ̄o agbawungba, amɔ̄, é nyí bũninōo mē dandan ă.

“Xó Klisu tɔn ni nōo ayi mitɔn mē d'ejí, bo nōo kplón nũ miqée, bo nōo dè wě xá miqée kpo nũnywe bí kpo, hanjiji, dehan, hanjiji kpo han gbigbōo tɔn lē kpo, bo nōo kpa susu nú Mawu ɔ̄o ayi mitɔn mē, bo nũ debū e mi na wà é na bo nyí xóɔiɔ̄o (xóɔiɔ̄o) alɔ nũwiwa (wiwa) ɔ̄o, mi nōo wà bí ɔ̄o Aklunɔ Mawu Tó ɔ̄o sín nyíkōo mē, bo nōo dókú n'í.” (Kolo. 3:16-17)

Nũ e è ɔ̄o é: Sunnu kpo nyɔnu kpo dēdeé sixu ɔ̄o dehan, nũkplɔnmē, nũɔɔɔ'ayí, nũdeklémē, alɔ tinmē lē é bí we ɔ̄o “hwi” mē. Amɔ̄, mē bí we na ɔ̄o azɔ̄o ene lē bí wà we ă. “Hwi” we bló nũkplɔnmē ɔ̄o, é nyí wenjlatɔ̄o alɔ xóɔɔtɔ̄o azɔ̄tuuntɔ̄o debū ă.

Nũ e è ɔ̄o é: Ma yí susu sín Mawu gón nú hwiqée ó.

“Amɔ̄, ɔ̄o xwé ɔ̄axó dé gbè ɔ̄o, é nyí sikázén kpo kpataganzén kpo kēde we ɔ̄o xwé ɔ̄axó dé gbè ă, loɔ, atínzén kpo kózén kpo lo ɔ̄o fine, bo dé lē nyí zén ɔ̄agbedagbe dé lē, dē lē nyí zenzén e ma nyó zán ă lē é. (2 Timotée 2:20-21)

“Hũn, mi nú mĩ ni sá susu sín vɔsanú Mawu gbɔn Jezu jí hwebĩnu, é we nyí sínsén nu mĩtɔn e nōo ɔ̄o nyíkōo tɔn é, bo ma wɔn ɔ̄agbewiwa kpo nũ nina mē dēvo lē kpo ó, ɔ̄o vɔsisa mɔhun lē we nōo nyó Mawu nukúnmē.” (Eblée lē 13:15-16)

Nũ e è ɔ̄o é: “Sínsén nuvínu tɔn” ɔ̄o, hanjiji kēde we é nyí ă.

Sinsen e Klisu gbá é nyí tutoblonunu e è bló tuto na é dé, é nyí tutoblonunu e ɔ̄o ten acekpikpa tɔn lē alɔ tenmē tenmē lē é ă. É nyí gbèta gbejinɔtɔ̄o, tónúsétɔ̄o kpo nũɔiɔ̄o kpo tɔn dé, bo azɔ̄o vovo we ye nōo wà (nũnina lē) ɔ̄o ali e nu agbaza Klisanwun lē tɔn na kpéwú bo na wà azɔ̄o e nyí mē e bú lē é biba, bo na kpé nukún dó yedée wu lobo na wà azɔ̄o e Jezu Klisu, ee nyí Ta Agbaza ɔ̄o tɔn é na ye lē é bí é. Mēdebū hwe hú mē dēvo lē alɔ mē e hugăn mē dēvo lē é ă - ye bí we ɔ̄o dandan bonu Agbaza ɔ̄o na w'azɔ̄o ganji. Agbaza ɔ̄o nyí ɔ̄okpo ɔ̄o Klisu mē bo ɔ̄o bú ɔ̄o É kpo linlin tɔn lē kpo mē hú ɔ̄o è ni ɔ̄o linlin ɔ̄okpo ɔ̄o kpo tinmē nũkplɔnmē dé lē tɔn kpo.

“Đó un ɔ̄o ɔ̄iɔ̄o nú mi mē ɔ̄okpo ɔ̄okpo we gbɔn fénú e Mawu na mì é gblamē ɔ̄o: mi ni ma nōo lin ɔ̄o emi nyí mē nukúnɔ̄eji hú lee emi ɔ̄o na lin gbɔn é ó, loɔ, mi ni nōo lin nũ kpo jlějininōo kpo, lee Mawu na nũɔiɔ̄o mē ɔ̄okpo ɔ̄okpo gbɔn é. mē dēvo ɔ̄o nũnina (azɔ̄o) vovo lē ɔ̄ogbe xá fénú e Mawu na mĩ é wutu ɔ̄o, mi nú mĩ ni zán ye.” (Hlɔmanu lē 12:3-8)

Commentaire: “More-highly” - Mē ɔ̄okpo ɔ̄o taji ă ɔ̄o ye ɔ̄o nũnina bunɔ̄o dé, ɔ̄o gbè e ye ma tuùn ă é ɔ̄iɔ̄o, gbè dé. Azɔ̄o e gbétɔ̄o sín ayi agbaza tɔn nōo wà é ɔ̄o taji hú azɔ̄o e xomē tɔn lē nōo wà é ă. Ene wu ɔ̄o, azɔ̄o Klisanwun dé tɔn ɔ̄o taji hú mē dēvo tɔn ă.

Xósin: “Azš” hudo Agbaza sinsen tɔn tɔn le no gbɔn vo ene wu ɔ, azš le no gbɔn vo sɔgbe xá hudo ɔ. Azš dé wiwa dɔ na jinɔn nŭwukpikpé, wemaxɔme yi yi alɔ azš e è no wà é jí ă, loɔ, hudo xwédo Klisanwun tɔn tɔn jí we è dɔ na jinɔn.

Me e dɔ Klísu me, Agbaza tɔn me léε ɔ, è ylɔ yě sín hwɛhuhu me, bó wá hwɛjijɔnɔ me, togun e è só hwɛ ke ε bo é dɔ é dé, bó nyí Agbaza dɔkpó ɔ sín akpáxwé dé - nŭdɔgbe gbɛde dé, bó dɔ akpáxwé gégé. È jlé ε dɔ agbaza gbɛtɔ tɔn wu, bo wŭjɔnú tɔn gégé e dɔ azš wà we dɔ bú le é bí we dɔ bú, bo wŭjɔnú dɔkpo dɔkpo dɔ azš bunc dé wà we.

Ene wu ɔ, Agun e Klisu gbá é nyí gbɛta gbejinɔtɔ, tónúsétɔ kpo me e no d’alɔ dɔ nŭ le me le é tɔn dé, bo è bló tuto tɔn dɔ ali e nu agbaza ɔ na sù bo na wà azš tɔn gbɔn nukúnkpédómewu dɔ medéé wu kpo sinsenzɔ e Klisu, Ta Agbaza ɔ tɔn, na ye dɔ ye ni wà é kpo gblame.

Amš, dɔ agun Kɔlenti tɔn me ɔ, é cí dɔ nŭ le ko dɔ jije we dɔhun – me bí dɔ xó dɔ we hwe dɔkpo ɔ nu, me dɔkpo dɔ me dɔkpo gudo ă, bo medé ka no dɔ sísí nú medé ă.

Lin tame dɔ 1 Kɔlentinu le 14 jí.

“Nɔví ce léε mi, mi ma cí yɔkpɔvú dɔhun dɔ nŭ nyanya me ó, mi ma cí yɔkpɔvú dɔhun dɔ nŭ nyanya me ó, lo ɔ, mi ní nyí mexo dɔ linlin mitɔn me. È wlán dɔ sɛn ɔ me dɔ: “Un ná dɔ xó nú togun élɔ gbɔn me e no dɔ gbe dɛvo me léε kpódó jɔnɔ léε sín nu kpó jí. nú nŭmadítɔ léε;.” (wemafɔ 20-22)

“Ényí agun ɔ bí kplé, bo me bí dɔ gbe tenme tenme dɔ we, bo me e ma dɔ nŭ nú Klísu ă léε, abí me e ma dɔ nŭ nú Klísu ă léε byɔ yě me ɔ, yě ná dɔ dɔ taɔunɔ we é mí dɔ ă cé? mi dɔ Mawu dɔ tɛntin mitɔn nŭgbó .. (wemafɔ 23-25)

Nɔví léε mi, été lo? Ényí mi kplé ɔ, mi me dɔkpó dɔkpó no ji han, me dɔkpó dɔkpó nó kplɔn nŭ me, me dɔkpó dɔkpó nó dɔ nŭ e Mawu de xlé mi we é de; È ní bló nŭ léε bí dɔ dɔ alɔ me. Ényí medé dɔ xó dɔ dɔ gbe tenme tenme me we hŭn, me we abí me atɔn jén dɔ xó dɔ we; Lo ɔ, ényí medé má tɛin bó ná sixú tɛn xó ɔ me ă hŭn, me dɔkpó dɔkpó dɔ ná no abwě dɔ agun ɔ me; Gbeyídɔ we abí atɔn ní dɔ xó, bo me dɛ léε ní gbéjé nŭ e è dɔ ɔ kpɔn. Ényí me dɛvo e dɔ ayíjínjón dɔ fíné bo Mawu de nŭdɛ xlé ε ɔ, me e dɔ xó dɔ we ɔ ní no abwě. Dɔ mi bí hen ɔ, mi ná dɔ xó dɔ wen Mawu tɔn me dɔkpó dɔkpó, bónú me bí ná mɔ nŭ kplɔn, bó ná mɔ akónkpinkpan. Dɔ Mawu ɔ, hwinyan hwinyanhwinyan we é nyí ă, lo ɔ, fifá tɔn we é nyí.(wemafɔ 26-33)

“Lě e é no nyí gbɔn nú medédóvo Mawu tɔn léε sín agun léε bí ɔ, nyɔnu léε dɔ ná no abwě dɔ agun léε me, dɔ è ná gbe yě dɔ yě ní dɔ xó ă, lo ɔ, yě dɔ ná hwíhwé yédéé dɔ yédéé glɔ, lě e sɛn ɔ dɔ gbɔn é.(wemafɔ 33-35)

Ényí medé lin dɔ é mí nyí gbeyídɔ Mawu tɔn, abí é lin dɔ é mí nyí gbeyídɔ Mawu tɔn hŭn, é ní tunwun dɔ Aklúnɔ sín sɛn we nŭ e wlán sé dɔ mi we un de léε nyí. gbé dɔ è ni ma dɔ xó dɔ gbè dɛvo me ó, loɔ, è ni bló nŭ le bí lee é jexa gbɔn é, bo lé wà nŭ le bí dɔ tito jí.”(wemafɔ 36-40)

Recap

1. Ðò ninɔmɛ enɛ lɛ mɛ ɔ, Klisanwun Kolenti tɔn lɛ sixu kplɔn nũ kpedé, bo enyi ye na bo tle kplɔn nũ ɔ, mɛ kpedé jen è hen lidõ. Vlafo mɛ gègè mɔ ɔ “azõ ce ðò taji hú towe Un sixu _____.”
2. Nũkplɔnmɛ ðò taji hú ɔ è ni ðótó mɛ.
3. Tito kpo nukúnnúmɔjenũmɛ kpo ðò taji.
4. Klisanwun lɛ bí sín alɔɔɔ ðò nũwiwa ɔ mɛ ðò taji.
5. Nũkplɔnmɛ ðò dandan nú gbejininɔ kpo nukɔnyiyi kpo enɛ wu ɔ, ma jó kplékplé dó ó.
6. Sísí ðíðó nú mɛ ðevo lɛ nɔ zón bo bũninɔ nɔ jeji.
7. È sixu gɔn sísí ðó nú sɛn kpo aca lɛ kpo ă.
8. Nũwalɔ asì ðé tɔn nɔ ðè yěyi sín asú tɔn alõ mɛ ðevo wu gbɔn nũkanbyɔ yetɔn e cí nũ e vewũ é ɔɔhun lɛ é gblamɛ.
9. Memasí nú mɛ ðevo lɛ gbɔn gãndidó bo na ɔ xó syensyen hú ye gblamɛ.
10. Nũwiwa yetɔn lɛ ðó na ðè wanyiyi e ye ðó nú yedéé é xlé bonu mɛ e ðò kóxota bo ðò nũ kpɔn wɛ é ðebũ na kpa susu nú Mawu End Recap .

“Nú medé ɔ mesentó sín azõ wa wɛ hũn, ní zán hlõnhlón e Mawu ná ε ɔ dó wa azõ ná, bónú è nã kpa susu nú Mawu ɔ nũ bí mɛ gbɔn Jesu Klísu jí, susu kpódó hlõnhlón kpó ní nyí étɔn káká sóyi.”
(1 Piyéé 4:11b)

“Wãn yíyí e mi ðó nú midéé nɔví nɔví ɔɔhun ɔ ní syén d'é wú, mi ma gɔn jõnɔ lée yí ó, ɔ medé lée yí wensagun Mawu tɔn lée dó xwé yětɔn gbe, bó ma tunwun ă.[Klisanwun] e ðò gankpá mɛ lɛ ɔ, mi cí ɔ mi ðò gankpá mɛ xá ye ɔɔhun, bo è ðò ya dó nú mi wɛ, ðó mi lomõ ðò agbaza elɔ mɛ.” (Eb 13:1-3)

Nũ e è ɔ é: “Mi yí mɛ ganji” wɛ nyí ɔ è ni kpé nukún dó hudo mɛ ðevo lɛ tɔn wu, kaka je tomeyitó lɛ jí, amõ, mɛ ðéðee kplɔn wen e gbɔn vo nú Wenɔagbe Klisu tɔn é mɛ lɛ é jí ă.

Xósin: Mɛ e “ðò gankpá mɛ” lɛ é – vlafo Klisanwun e è wlí dó ya nú ye ðó nũɔɔ ðò Klisu wu lɛ é wɛ.

“Nũ ðebũ e mi na wà ɔ, mi wà kpo ayixa mitɔn bí kpo, Aklunɔ sín azõ wà wɛ mi ðè ɔɔhun, gbɛtó lɛ ɔɔhun ă, ðó mi tuùn ɔ Aklunɔ wɛ na ajɔ mi, ðó Aklunɔ Klisu sín azõ wà wɛ mi ðè.” (Kolɔsinu lɛ 3:2324)

“Mi nɔ zán walɔ ɔagbe ðò mɛ e ma nyí Jwifu ă lée tɛntin, bónú hwenu e yě ná ɔ xó dó mi wú ɔ mi nyí nũnyanyawató ɔ, yě ná mɔ nũ ɔagbe e mi nɔ wa lée, bó ná kpa susu nú Mawu gbe e gbe é ná wá ba yě kpɔn é.”(1 Piyéé 2:12)

“Taji bí ɔ, hen . yí wãn nú midéé . kpo ayi bí kpo, ðó wanyiyi nɔ súnsún hwe gègè. Mi nɔ yí midéé dó xwé mitɔn wú, bó ma nɔ hlún nũ ɔ ó. Mɛ ɔkɔpó ɔkɔpó ní zán nũníná éné dó wa azõ nú medéé, ɔi nũjikpɔntó ɔagbe fénú Mawu tɔn vovo lée tɔn ɔɔhun, mɛ e ɔ xó Mawu tɔn jlá wɛ é ɔɔhun. mɛ

e no sèn Mawu gbɔn hlɔnhlɔn e Mawu no na me é gblame ɔ, è na kpa susu nú Mawu dɔ̀ nǔ bí me gbɔn Jezu Klisu gblame. Ètɔn we nyí susu kpo hlɔnhlɔn kpo kaka sɔyi.”(1 Piyée 4:8-11)

Xósin: “Kplékplé” – “Etewu un ka dɔ̀ na wà mǎ?” Alǎ, “Un jló ǎ có, un na wà mǎ dɔ̀ azǎ ce wu.”
“Nùnina e è na dɔ̀ wà sinsenzó na é” – a no yí nǔ e è na zán dɔ̀ wà ɔ̀agbe nú me ɔ̀evo lɛ é.

“Enyi meɔ́e ma kpé nukún dɔ̀ (.no kpé nukún dɔ̀) hɛnnumɔ̀ tɔn lɛ wu, dɔ̀ taji ɔ̀, xwédo tɔn me ɔ̀, é gbé nǔɔ̀ɔ̀ ɔ̀, bo nyla hú nùmaɔ̀tɔ̀.” (1 Timótée 5:8)

“Sinsɛn e mé bo ma dɔ̀ blǎ ǎ dɔ̀ Mawu Tó ɔ̀ nukúnme é ɔ̀je: è ni kpé nukún dɔ̀ noɔ̀ɔ̀vǎ lɛ kpo asúkúsi e dɔ̀ wuvǎ sè we lɛ é kpo wu, bo lé hɛn meɔ́e dɔ̀ mimǎ jí dɔ̀ gbè ɔ̀ me.” (Jaki 1:27)

“Dɔ̀ Mawu nyí nǔagɔ̀watɔ̀, bo na dovǎ nú azǎ e mi no wà é kpo wanyiyi e mi ɔ̀xlé meɔ́eɔ̀vo Mawu tɔn lɛ é kpo lee mi no wà gbɔn ðin é ǎ, bo mí jló ɔ̀ ɔ̀okpo ɔ̀okpo mitɔn ni dɔ̀ kanɔ̀odonǔwu ɔ̀okpo ɔ̀, bo na dɔ̀ ganjewu kpíkpe nú nukúnɔ̀ɔ̀ e mi dɔ̀ é kaka je vivɔnu.” (Eblée lɛ 6:10-11)

“Nǔ ma cikɔ̀ nú mí dɔ̀ ɔ̀agbewiwa me ó, dɔ̀ enyi awakanme ma kú mí ǎ ɔ̀, mí na ya nǔkún hwenu e é jɛxa dɔ̀ é. (Galatinu lɛ 6:9-10)

Nùkanbyɔ̀ lɛ

1. Biblu ɔ̀ fí kpo hwenu e è na kplé dɔ̀ kpó ɔ̀ è kpo.
Nugbo ____ Adingban ____
2. Nǔníná nǔkplónme tɔn ó xɔ̀ akwé hú nǔkplónme.
Nugbo ____ Adingban ____
3. Jonɔ̀yiyi we nyí ɔ̀ è ni ylɔ̀ me lɛ wá xwégbe bonu ye na no kpó bo na ɔ̀ nǔ.
Nugbo ____ Adingban ____
4. Klisanwun lɛ bí no mɔ̀ nùnina ɔ́e bo no wà sinsenzó .
Nugbo ____ Adingban ____
5. Sinsɛn míme ɔ̀ we nyí ɔ̀ è ni kpé nukún dɔ̀ hudo me e ma sixu kpé nukún dɔ̀ yeɔ́e wu ǎ lɛ é tɔn wu. Nugbo ____ Adingban ____

Wemata 2gɔ̀ ɔ̀

Me e Mawu dɔ̀ Wenɔ̀agbe ɔ̀ lɛ é

Klísu jló ɔ̀ è ní jlá Wen ɔ̀agbe ó gbɛtɔ̀ lée bí. Pantekotu gbe ó, me e mɔ̀ nǔ tɔn lée, meɔ́eɔ̀ lée we nyí me nukɔ̀ntɔn e jlá Wen ɔ̀agbe ó é.

“Amǎ, Mawu tò wǔjónú agbaza tǎn lɛ ɔkpɔ ɔkpɔ lee é jló gbɔn é. Enyi ye bí nyí wǔjónú ɔkpɔ ɔ, fí tɛ agbaza ɔ ka na nɔ? Lee é dè gbɔn é ɔ, wǔjónú gègè wɛ tîin, amǎ, agbaza ɔkpɔ géé wɛ. é cí ɔ ye kún dó hlɔnhlɔn sɔmǎ ó ɔɔhun, bɔ mí nɔ dó sísí bunɔ dé nú akpáxwé dǎdǎe mí ma nɔ dó sísí na sɔmǎ ǎ lɛ é, bɔ akpáxwé mǐtǎn e è sixu xlé lɛ é ka dó hudo nukúnkpédómewu bunɔ dé tǎn ǎ. wǔjónú dǎ dó na nɔ kpé nukún dó yedǎe wu dó zǎnzǎn.” (1 Kɔ 12:18-26)

“Dó fénú e Mawu na mì ɔ, un dò ɔɔɔ nú mi mɛ ɔkpɔ ɔkpɔ wɛ ɔ: Mi ma nɔ kpón midée dó mɔ mɛ nukúnɔjeji hú lee é jɛxa gbɔn é ó, loɔ, mi nɔ kpón midée kpo linlin e sɔgbe é kpo, lee é sɔgbe xá nǔɔɔɔ e Mawu na mi é gbɔn é. é nyí mɛ dǎ lée bí tǎn, bónú nǔníná éné ɔ, nǔníná éné ɔ wɛ nyí nǔníná éné ɔ, é ní nɔ dó wusyen lanmɛ nú mɛ. é ni nɔ kpa ace kpo kanɔdónǔwu kpo; (Hlɔ 12:3-8)

“É yì jixwé bo kplá kannumɔ lɛ, bo na nǔnina gbɛtɔ lɛ, É yì jì, etɛ ka nyí mǎ ze éɔesunɔ jete je nukɔn bo yì ayikúngban ɔ sín dogbó jí? ye nɔ jla wɛnɔagbe ɔ, bɔ medé lɛ nɔ nyí lengbɔnyitɔ lɛ kpo mǎsi lɛ kpo, bo na dó bló bɔ mededóvo Mawu tǎn lɛ na kpé nǔ wu, bonu ye na wà sinsenzó sín azǎ, bo na dó hen agbaza Klisu tǎn lidǎ.” YLT (Efe 4:10-13)

“Mɛ e jete ɔ wɛ yì jì hú jixwé lɛ bí, bo na gó wɛke ɔ bí mɛ, bo sɔ medé lɛ dó dó mesédó lɛ, gbeyidɔ lɛ, wɛnɔagbejjilatɔ lɛ, lengbɔnyitɔ lɛ kpo mǎsi lɛ kpo, bo na sɔnǔ nú togun Mawu tǎn nú sinsenzówiwa, bonu mí bí na lidǎ dò Klisu sín agbaza mɛ . mi na zin, bo na dó bǎ e mɛ Klisu nyí nǔ bí mlémle dè é.” NIV(Efe 4:10-13)

Xósin:

- Xókwín “medé lɛ” ɔ gosin xókwín Glekigbe tǎn toús e tinmɛ tǎn nyí è dè dó vo nú mɛ é mɛ.
- Bo na dó nyí mesédó “kpo” gbeyidɔ “kpo” wɛnɔagbejjilatɔ lɛ kpo (wɛnɔagbejjilatɔ lɛ dò liledógbedevome dé lɛ mɛ) bɔ è lile xókwín “kpodo” ɔ sín xókwín Glekigbe tǎn dé e tinmɛ tǎn nyí ɔ è ni dè vogbingbɔn e dò (mesédó lɛ, gbeyidɔ lɛ kpo wɛnɔagbejjilatɔ lɛ kpo .
- Bo na dó nyí pastó kpo mǎsi kpo bɔ xókwín “kpo” e è lile é gosin xókwín Glekigbe tǎn kaí e tinmɛ tǎn nyí kpléklé é mɛ. Fí ɔ, kai nɔ cá pastó lɛ kpo mǎsi lɛ kpo dó kpó. – é wɛ nyí pastó e nɔ kplón nǔ mɛ alǎ nɔ kplón pastó lɛ é.

Dó de nɔ klán mɛ, bɔ kai nɔ cá mɛ dó kpó wutu ɔ, pastó lɛ nɔ cá kàn xá mǎsi lɛ có, ye nɔ klán dò mesédó lɛ, gbeyidɔ lɛ kpo wɛnɔagbejjilatɔ lɛ kpo sín azǎ mɛ. Liledógbedevome ɔagbe hugǎn ɔ na ko nyí pastó e nɔ kplón nǔ alǎ kplón nǔ pastó lɛ é. Enɛ wu ɔ, mesédó lɛ sín azǎ gbɔn vo nú gbeyidɔ lɛ sín azǎ, é gbɔn vo nú Wɛnɔagbejjilatɔ lɛ sín azǎ, é gbɔn vo nú lengbɔnyitɔ lɛ kpo mǎsi lɛ kpo sín azǎ. Amǎ, mɛ bí sixu jla Klisu dò azǎ yetɔn mɛ.

Mesédó lɛ

Klisu na “medé lɛ bɔ ye nyí mesédó.” Mesédó lée gosín xókwín Glekigbe tǎn apostólous mɛ - mɛ e è sé dó kpódó gbedide kpó é, mesédó, mɛ e è sɔ dó vo, bó ná sé mɛ dó é. Sɔgbe xá Mesédó 1:21-22 ɔ, mesédó Jezu tǎn dé nyí “mɛ e xwedó mí dò hwenu e Aklunɔ Jezu dò mí tentin é bí mɛ, bésin baptem Jaan tǎn jí kaka je azǎn e gbè è sɔ é sín mí tentin é jí - mɛ enɛ lɛ ɔkpɔ dó na nyí kúnndɛtɔ fínfón sín kú tǎn tǎn xá mí.”

“Nũ e ko tĩn sĩn bĩbẽme é, nũ e mĩ sè, bo mĩ mɔ kpo nukún mĩtɔn le kpo, bo mĩ kpɔn, bo d’alɔ wu kpo alɔ mĩtɔn le kpo é we nyí xó e nɔ na gbè me é.”(1 Jaan 1)

È zán xókwin apostolos ɔ dó Aklunɔ Jezu wu bo dó tinme kancica e dò é kpo Mawu kpo tentin é, Eblée le 3:1 *“Hũn nɔvĩ mímé le mi, mi me e è ylo dò jixwé le é ɔ, mi lin tame dó Mesédó kpo Vɔsanúxwlémawutó Ðaxó e mĩ di nũ na é kpo jí, é we nyí Klisu Jezu.”*

“Mesédó le nɔ bló nũjiwũ gègè kpo nũjiwũ gègè kpo dò togun ɔ me hwehwe, bo ye bĩ nɔ kplé dò Salomó sín hɔntogbo jí, me devo le dè nɔ kpankɔn bo nɔ gó nú ye ă, loɔ, togun ɔ nɔ dó sísí ðaxó nú ye, bo me e di nũ nú Aklunɔ le é nɔ lé jeji hú d’ayĩ tɔn, bo sunnu kpo nyɔnu kpo sukpó bo nɔ kplá ye wá, bo nɔ hen mats, bónú hwenu e Piyée ná wá gbɔn fíné ɔ, yòzo tɔn ná wá je yè me dé léé jí. ganxó.” (Mesédó 5:12-19)

“Hwe éné ɔ nu ɔ, axósú Elodu wlí me e do agun ɔ me léé dé léé, bó jló ná dó ya nú yè, bó hu Jaki, Jaan sĩn nɔvĩ ɔ kpódó hwĩ kpó. bo ahwankpá ene dò cɔ e we, bo ahwankpá ðokpo ðokpo me ɔ, Elodu lin na kplá e tɔn dò agbawungba dò Dindinwayixwe ɔ gudo.(Mesédó 12:1-5)

É cí ðɔ mesédó le sɔ dó te dò Matiasi e è sɔ é gudo, ze Pɔlu e Klisu sɔ mesédó dò hwetɔnnu é wu.

Mesédó Pólu tɔn nú me e ma nyí Jwifu ă léé

È mɔ Pɔlu je nukɔn ðɔ é we nyí Solu e “yigbe ðɔ è ni hu i (Etyeni) é.” (Mesédó 8:1)

“Sólu ka kpó do xesi di nú ahwanvú Aklunɔ tɔn léé we, bó ná hu yè, bó yi mɔ vɔsánú-xwlémawutó ðaxó ɔ, bó byɔ e ðɔ é ní sé wẽma dó kplɔngbasá Damasi tɔn léé, bónú ényí é mɔ me e do Klisu sín ali jí léé dè ɔ, é ná blá yè sín Jeluzalému, bó kplá yè wá Jeluzalému. é je ayĩ, bó se gbe dé, bo gbe ɔ ðɔ n’i ðɔ: ‘Sólu, Sawúlu, étéwú a ka do ya dó nú mì we?’ Bɔ é kanbyɔ e ðɔ: ‘Mè we a nyí Aklunɔ?’ Bɔ é ðɔ: ‘Nyè we nyí Jezu e dóya nú we we a dè é. Me e do yiye we xá e léé nɔ te, bó nɔ ðɔ xó ă, dó yè se gbe ɔ, bó ka mɔ me dè ă, bo é fɔn sín ayíkúngban jí có, é ka mɔ nũ dè ă.’(Mesédó 9:19)

“Ahwanvú Jezu tɔn ðokpó ka do Damási fíné, bo è nɔ ylɔ e ðɔ Ananíyasi, bo Aklunɔ mɔ e do nũmimɔ me, bó ðɔ n’i ðɔ: ‘Ananíyasi.’ Bɔ é yí gbe n’i ðɔ: “Nyè díe Aklunɔ.” Aklunɔ ka ðɔ n’i ðɔ: ‘Site, bo gbɔn ali e è nɔ ylo ðɔ Jɔjɔ é jí, bo yi ba nya Tásinu e nɔ nyí Solu é kpɔn dò Judasi xwégbe, dó é dò ðe xò we, bo mɔ nya e nɔ nyí Ananíyasi é dò nũmimɔ me, bo é byɔ xwé ɔ gbè, bo sɔ alɔ dó jĩ tɔn, bonu é na hun nukún.’ Ananíyasi ka yí gbe n’i ðɔ: ‘Aklunɔ, nya éló sín xó we un se do me gègè nu, bo é wa nũ nyanya tobutobu e é wa xá me dè dò towe léé do Jeluzalému é. Aklunɔ ka yí gbe n’i ðɔ: ‘Yi, dó alyannu we é nyí bo un sɔ, bónú é ná jlá nyĩkɔ ce me e ma nyí Jwifu ă léé, kpódó axósú Izlayéli tɔn léé kpó. Éné ɔ, Ananíyasi tɔn, bó byɔ xwé ɔ gbe, bó sɔ alɔ dó Sawúlu jí, bó ðɔ: ‘Nɔvĩ ce, Aklunɔ Jezu e tɔn dó jĩ towe do ali e jí a gbɔn fĩ é ɔ, é sé mì dó, bónú a nă lé mɔ nũ, bó ná gó ayi me nú Yesinsen.’ Tlolo ɔ, nũ hweví ðɔhun dé je ayĩ sín nukún tɔn le jí, bo é fɔn bo mɔ nũ, bo bló baptem, bo ðu nũ, bo mɔ hlɔnhlɔn.”(Mesédó 9:10-19)

“Un tuùn nya dé (é cí ðɔ Pɔlu we) dò Klisu me bo è sɔ e yì jixwé atɔngó ɔ dò xwè wǎ-ene díe, un tuùn ðɔ é dò agbaza me aló é dò agbaza me ă, Mawu we tuùn. (2 Kɔ 12:2-4)

“Un nyí meḍesúsínínó ǎ, un nyí mesédó ǎ, un mo Aklunɔ mĩtɔn Jezu à cé, azǎ ce we mi nyí dò Aklunɔ me à cé, enyi me ḍevo le ma nyí mesédó nú mì ǎ ɔ, é dò wen ḍɔ un nyí mesédó nú mì, dó mi we nyí wuntun mesédó e un nyí dò Aklunɔ me é tɔn.”(1 Kɔlentinu le 9:1-2)

“Din ɔ, mi me e ma nyí Jwifu ǎ lée ɔ, mesédó we un nyí nú me e ma nyí Jwifu ǎ lée.”(Hlɔmanu le 11:13)

Azǎ Pɔlu tɔn kpo nǔ e me é tɔn kɔ dó le é kpo

“Nɔví ce lée mi, un jló ḍɔ mi ní tunwun ḍɔ Wen ḍagbe e jlá we un ḍe ɔ kún nyí gbetó tɔn ó, dó meḍé kplón mì ǎ, Jezu Klísu we ḍe xlé mì, dó mi ko se lě e un nɔ sinsen Jwifu lée tɔn me gbɔn d'ayí é. é nyó hú me e dó xwè ce lée gǔgǔ ḍɔ togun ce me, bo un nɔ dó kanḍodonǔwu ḍaxó ḍé nú tógbó ce lée sín aca lée. mesédó le je nukɔn nú mì, loɔ, un yì Alabíi, bo lekɔ wá Damasi.”(Galatinu le 1:11-17)

“Me e gbakpé dó ya e è dó nú Etyeni é wutu ɔ, ye yì Fenisíi, bo yì Siplu kpo Antyɔci kpo, bo jla Mawuxó ɔ meḍebǔ ze Jwifu le wu ǎ.” (Mesédó 11:19)

Agun Klísu tɔn e ḍɔ Jeluzalému ɔ sé Baanabási dó Antyɔci Silíi tɔn me. “Ée é wá, bó mo fénú Mawu tɔn ɔ, xome hun i, bo é dó wusyen lanme nú yě bí ḍɔ yě ní nɔ gbejí nú Aklúnɔ kpódó linlin syensyen kpó, dó gbetó ḍagbe we é nyí, bo Yesinsen kpódó nǔḍiḍi kpó gó ayi me n'i. Bo me gǔgǔ gó nú Aklúnɔ. ye kplé xá agun ɔ, bo kplón nǔ me gègè, bo Antyɔci we è ylo ahwanvu le ḍɔ Klisanwun le je nukɔn.” (Mesédó 11:22-26)

Ḍò Antyɔci ɔ, “hwenu e ye ḍò Aklunɔ sen we, bo ḍò nu bla we ɔ, Yesinsen ḍɔ nú ye ḍɔ: “Mi ḍé Baanabási kpo Sólú kpo dó vo nú mì, bonu ye na wà azǎ e un ylo ye é.” (Mesédó 13:2-3)

“Éné ɔ gúdo ɔ, Jwifu ḍé lée gosín Antyɔci (Pisidíi) kpo Ikoniɔmu kpo bo ḍu ḍò me le jí. Yě nyi awĩnnyaglo dó Pólú, bó ḍɔn ε tɔn sín toxo ɔ gúdo, dó yě vedó ḍɔ é kú we.” (Mesédó 14:19)

“Yě wlí Pólú kpódó Silási kpán, bó ḍɔn yě yi axi ɔ me, bó kplá yě yi hwedǔtǔ lée nukɔn, bó ḍɔ: “Jwifu we me éló lée nyí, bó ḍɔ hwinyan hwinyan dó to mĩtɔn me we. Ye nɔ ḍɔ aca e mĩ me Hlɔmanu le ma dó na yí gbè na ǎ, bo ma ka na xwedó ǎ le é.” Agǔn ɔ lomǎ tɔn ahwan ye, bo hwedǔtǔ le vún awu yetɔn le, bo ḍegbe ḍɔ è ni xò ye kpo kpò kpo. gankpá me bo bla afo yetɔn le dó atĩnkpo me.”(Mesédó 16:19-24)

Ḍò Filipu ɔ, “ye wlí Pólú kpo Silasi kpo, bo ḍɔn ye yì axi ɔ me, bo kplá ye yì hwedǔtǔ le nukɔn, bo ḍɔ: “Jwifu we me ene le nyí, bo ḍò toxo mĩtɔn me hen gblé we.” Ye nɔ ḍɔ aca e mĩ me Hlɔmanu le ma dó na yí gbè na ǎ, bo ma ka na xwedó ǎ le é.” Agǔn ɔ lomǎ tɔn ahwan ye, bo hwedǔtǔ le vún awu yetɔn le, bo ḍegbe ḍɔ è ni xò ye kpo kpò kpo. gankpá me bo bla afo yetɔn le dó atĩnkpo me.” (Mesédó 16:19-24)

Ḍó Solu (Pólú) nyí Jwifu sinsenno ḍé wutu ɔ, Klisanwun nǔḍitǔ le ḍò xó nyanya ḍɔ dó Mawu wu we, bo ḍò ya dó nú ye we. Amǎ, ðin e é nyí mesédó Klisu tɔn nú Kosi le é ɔ, Jwifu le je ya dó n'i jí. Ée Pólú lin ḍɔ é hen Sinsenxo émítɔn blí ɔ, “Toxo ɔ bí húnhún, bo me lée kán wezun sín fí bí, bó wlí Pólú, bó ḍɔn ε sín Sinsenxo ɔ me, bó sú hɔntogbó tɔn lée tlóló, bo hwenu e yě ḍɔ tintenkpɔn we bó ná hu

i ó, ahwangán Hlšmanu tɔn ó kpódó ahwangán dé lée kpó ɔo Jeluzalému toxo ó bí me. bo hunnyahunnyató le mo ahwangán ɔ kpodo soja tɔn le kpo ɔ, ye dó xixo Pɔlu te.” (Mesédó 21:30-32)

Ée me e ɔo ahwan fun we lée yló yě gúdo ó, Pólu ɔo nú yě ɔo: “Jwifu we un nyí, bo è jì m̀ ɔo Tási, ɔo Silisí, bó ka kplón m̀ ɔo toxo éló me. bo wlí ye dó gankpá me, lee v̄sánú-xwlémawutó ɔaxó ɔ kpo toxóɔgbeta ɔ bí kpo sixu ɔekúnnu gbɔn é, bo un tle yí wema ɔo ye sí sédó noví yetɔn e ɔo Damasi le é, bo yì d̄n bo na kplá me ene le wá Jeluzalému, bonu è na dɔn tó nú ye.” (Mesédó 22:3-5)

“Ée un ɔo Damási se yá we ó, wěwe wěwe me m̄ ó, wěziza dé h́n sín j̄ixwé, bó h́n lé lě dó m̀, bo un je ayí, bó se gbe dé ɔo nú m̀ ɔo: ‘Sólu, Sólu, étéwú a ka ɔo ya dó nú m̀ we?’ ‘Mě a ka nyí Aklunɔ?’ Un kanbyɔ ɔo: ‘Nye we nyí Jezu Nazaretinu e a ɔo ya dó nú m̀ we é. Un ɔo n'i ɔo: ‘Sí te, bó yi Damási; Me e xwedó m̀ lée hen aɔ ce kplá m̀ yi Damási, dó wěziza e ɔo kínkón we ó zón bo un tón nukún.’”(Mesédó 22:6-11)

“Nya dé wá ḡn ce, bó no te akpá ce, bó ɔo: ‘Sólu noví ce! Hwenenu ɔ, nukún ce le hun, bo mo e, bo é ɔo nú m̀ ɔo: ‘Mawu tógbó m̄tɔn le tɔn só we bonu a na tuùn jl̄ɔ tɔn, bonu a na mo Hwejjɔnɔ ɔ, bo na sè gbè e gosin nu tɔn me é. (Mesédó 22:12-16)

“Hwenu e un lé ko wá Jeluzalému, bó ɔo ɔe xo we ɔo sinsenxo me ó, dl̄ɔ dé byó m̀, bo un mo Aklunɔ ɔo xó ɔo nú m̀ we ɔo: ‘Yá w̄! é ɔo nú m̀ ɔo: ‘Tón sín Jeluzalému, dó yě ná yí kúnnu e a ɔe dó w̄tu ce é ă.’ Un ka yí gbe n'i ɔo: ‘Aklunɔ, me éné lée tunwun ɔo un no gosin kplóngbasá ɔokpó me yi ɔevo me, bó no wlí me e ɔi n̄ nú we lée dó gankpá me, lobo no xo me e ɔi n̄ nú we lée. Éné ó gúdo ó, Aklunɔ ɔo nú m̀ ɔo: ‘Yi, un ná sé we dó me e ma nyí Jwifu ă lée gón.’” (Mesédó 22:17-20).

“Agun ó ɔo tó dó Pólu we káká bo é ɔo xó éné lée, bó sú xó, bó ɔo: ‘Mi hu nya éló sín ayíkúngban jí, dó é só sixú no gbe ă.’ Ée yě ɔo xó sú we, bó ɔo awu yětɔn lée nyi we, bó ɔo afúntúntún nyi dó jhɔn me we ó, ahwangán ó ɔe gbe ɔo è n̄ kplá Pólu yi ahwankpá ó me. è tle ko mo ɔo é hu hwe ă?”(Mesédó 22:22-25)

Sója kanwekogán e ɔo Jeluzalému é sé e dó Sezalée bonu è na ɔohwe xá e. Pɔlu yí gbè nú hwe e è dó è le é ɔo Felisi, Fesitusi, Axɔsu Aglipa kpo gudo me ɔ, Axɔsu ɔ kpo nukɔn.

Gbeyíɔo lée

“Medé lée ná nyí gbeyíɔo” sín xókwín Glekigbe tɔn profeétas me – me e jí Mawu no ɔo xó gbɔn é, n̄ɔɔɔ'ayító, xóɔtótó e gbigbo mímé dó é. "Gbeyíɔo" ó jlá wen e è só n'i é, lě e "nukúnnúmɔjenümetó" ó mo n̄mimo Mawu tɔn gbɔn é. (Kpón Kénsísó 12:6, 8) Ene wu ɔ, gbeyíɔo dé nyí ɔemenu Mawu tɔn; é ɔo xó dó Mawu nyíko me, bó só ace tɔn dó ɔo xó ná. (Tíntón 7:1) É we nyí nu e Mawu no zán dó ɔo xó nú gbetó le é. (Jelemíi 1:9; Ezayíi 51:16) 1 Kɔlɛntinu le 13:8 ɔo ɔo hudo n̄ɔɔɔ'ayí tɔn, ene wu ɔ, gbeyíɔo le kún só na t̄n ó: “Wanyiyi no vo gbedé ă;

N̄ e è ɔo é: Xókwín Glekigbe tɔn katargeo e tinme tɔn nyí ɔo è ni lile n̄ e ɔo v̄ é bí mlémlé, n̄ e ma dó lè ă é dó “dó” é gosin. (Bibliu Kplɔnkplɔn ɔo PC jí, Biblesoft)

Wendagbejlató le

“Me dé lée ná nyí wendagbejlató” sín xókwín Glekigbe tɔn euangelistás me - me e no jlá wendagbe, wendagbe, wendagbe ó. Filipu kpo Timótée kpo kedε we è ylo tawun ɔ wendagbejlató le. Filipu kplón Wen ɔ Dagbe ó me, bo Timótée d'alo Pólu ɔ Wen ɔ Dagbe ó kpinklɔn me me. Me e tón bo na jla wen ɔ é sixu yì zo alǒ sekpo bo sixu no fí dé nú táan gegě hú fí ɔ devo, lee é nyí gbɔn nú Pɔlu é. É ɔ wendagbejlató le lee tódómetó le no yí me gbɔn é we nyí nú e è na kplón dó tuùn ɔ è na note alǒ yì é. Medé sixu lé mo ɔ emi ɔ na no fí dé, vlafo nú táan gegě hú lee emi lin gbɔn ɔ bǐbǐme é, kaka je hwenu e emi na fò azǒ (alǒ azǒ) e emi só ɔ ayí bo na wà le é é.

Đò Pantekotu sín azǎn gbè ɔ, è nyló me ɔ ɔ ɔ yí gbè nú wen Mawu tɔn e Piyée kpo mesédó ɔ le kpo jla le é dó sin me, bo ye “no ɔ ayi mesédó le sín nùkplɔnme wu, bo no kplé bo no no kplé, bo no ɔ nu nú, bo no xode.” (Mesédó 2:42-43)

Pɔlu jla wendagbe ɔ, bo kplɔn wendagbe ɔ me ɔ: "Nyε we dó jinukún ɔ, Apolosu kɔn sin tɔn, amǒ, Mawu we bló bo é su." (1 Kɔlentinu le 3:6-7) Nùkún ɔ we nyí Xó e Pɔlu kplón me e ma tuùn Klisu á le é - me e ma nyí Klisanwun á le é. Apolosu kplón Aklunɔ sín ali ɔ Klisanwun le, vlafo Plisilu kpo Akilasi kpo ɔhun, bo ye tinme Mawu sín ali ɔ n'í ganji. (Mesédó 18:26) “Wendagbejlató Filipu ɔ hun nu tɔn, bo bésín Mawuxówema elɔ jí, bo ɔ wendagbe ɔ n'í, Etiopíinu e nyí axɔsuzɔwató ɔ é, Jezu - Klisu ɔ.” (Mesédó 8:35)

Xósin: “Sin,” gosin xókwín Glekigbe tɔn epótisen me, – jɔten nukonyiyi tɔn.

Nú e è ɔ é: Xókwín Glekigbe tɔn eueengelísato e tinme tɔn nyí jla, jla wendagbe ɔ é me we “è ɔ” ɔ.

Wendagbejlató le kpo wenjlató le kpo we no jla wendagbe ɔ ɔ kpaa me. Klisanwun e zin le é kpo mexo le/mecótó le/cótó le/lengbǎnyitó le/nukúnkpénuwutó e nyó nú kplón me le é kpo kplón ye lee ye na zán gbè wɔsisa tɔn e no nyó Mawu nukúnme é gbɔn é bo d'alo ye bo ye zin bo huzu jijo Mawu tɔn.

Nùkanbyɔ le

1. Mesédó Biblu tɔn dé ɔ na ko tuùn Jezu kpo núwiwa tɔn le kpo ganji Nǔgbo ____ Adingban____
2. Gbeyíɔ we nyí me e Mawu ná wen tɔn káká je hwenu e Wen ɔ Dagbe ó ná ɔ xlé bǐ mlémlé é. Nugbo ____ Adingban____
3. Wendagbejlató le nyí wen hwesoke me kpo hwlangán kpo tɔn Mawu tɔn sín wen jlató nú me e ma ɔ Klisu me á le é. Enε wu ɔ, é nyí wenjlató égbé tɔn ɔ ɔ ɔ no jla wen e yedesunɔ só é dé kplékplé Klisanwun e kplé le é tɔn á. Nugbo ____ Adingban____

Wemata 3g3 3

Pasteur le kpo Měsi le kpo E No W'az3 nú Agun 3 É

Đò 1 Tim3tée kpo Titu kpo me 3, P3lu 3jijo past3 e no kpl3n n3 me le é t3n nú m3, bo ye 3ó na wà az3 tawun tawun 3é 3ò Agbaza 3 me. È no lé ylo ye 3:

Mexo le(presbuteros) – x3kw3n 3é we bo no xlé mexo ny3ny3, mexo ny3ny3.

Lengb3nyit3 le(poimen) – nuđuđu na me bo no cy3n al3 me jí 3ò awovinú le nu (nuđuđunamet3).

Nukúnkpénuwut3/c3t3/c3t3/c3t3(eepiskopeés) - me e no gb'akpá nú me 3evo le dó awovinú e 3ò te kp3n ye é wu é, bo no c3 ye, bo no c3 ye, bo no gbéjé ye kp3n, bo no y3 ba ye kp3n (bo tinme t3n ny3 3é è ni kpé nukún dó hudo yet3n le wu) lobo no lé kpl3n n3 me. (Taye)

Az3 mexo agun t3n/lengb3nyit3/nukúnkpénuwut3/nuc3t3/mec3t3 t3n we ny3 az3 taji hug3n e Agbaza 3 no wà é à? NO – Az3 3okpó 3okpó 3ò taji 3okpó 3; 3j, agbaza gbet3 t3n na g3n az3 wa nu xome kpodo xome kpo g3n az3 wa. Ene wu 3, Agbaza Klisu t3n na 3ó te 3ò f3 e è ma jla Wengdagbe Klisu t3n 3é à é al3 f3 e è ma jó az3 le dó à é al3 t3n3sise ma s3 3ò dandan à é.

Vlafo nukúnnum3jen3me e è 3ó dó lengb3 kpo gb3 kpo lengb3 le kpink3n wu é na z3n bo è na m3 nukún3 jé az3 e lengb3 gbigbo t3n le kpink3n no wà é wu (sunnu Mawu t3n 3éđee no kp3n g3nmađó gbigbo t3n Klisanwun le t3n bo no gb'akpá nú ye dó awovinú e 3ò te kp3n ye le é wu é).

Lengb3nyit3 3agbe 3é no kpé nukún dó lengb3 t3n le wu, bo no ba na kpé nukún dó ganjinino yet3n wu. É ná no kp3 xá yě hwe b3 nu, bó ná nó y3 yě 3ó yě 3ó ná tunwun gbè t3n [j3de] bó ná xwedó. Az3 lengb3nyit3 3 t3n we é ny3 3é é ni ba gbehan le 3ò f3 e sekpo sin e 3ò xixo we é al3 ee 3ò xixo we 3éđé é, am3, é ni l3n dó awovinú le. É 3ó na 3ó n3nywe bo na 3é at3n e no hen ađ3 wá le é s3n 3ò gbehan le me bonu ye ma wá 3u ye bo jé az3n bo kú ó. É 3ó na 3ó hl3nhl3n 3ò agbaza lixo bo na cy3n al3 ye jí s3n ajot3 le kpo kanlin e no 3u n3 le é kpo sí. Az3 3é we é ny3 nú međeb3 e 3ó hudo az3 al3 akwe t3n kpowun é à. Fl3n Đehan Davidi t3n 23g3 3 “Mawu Mav3mav3 we ny3 lengb3nyit3 ce, n3đe na hudo mì à, é no s3 mì 3ó f3 e ama 3é é, é no kplá mì y3 sin e 3ò f3fá me é k3n, ... A no s3n3 nú tavo nú mì 3ò kent3 ce le nuk3n.”

Đò al3 3evo me 3, gb3 le no no yed3e sí, bo no ba 3ò nú n3, bo é no vew3 bo è na kpé nukún dó ye wu có lengb3 le ka ny3 ahwanvu bo no by3 nukúnkpédómewu kpo al3cy3nmeji kpo hweb3nu.

Đó a ny3 Jwifu kpév3 3é wutu 3, t3 towe wá gbeta 3 k3n 3é hwe 3 nu s3 bo a na y3 lengb3nyit3 s3n az3 le. A ko no kp3 xá é al3 n3v3 towe mexo 3 hwenu e ye 3ò lengb3nyit3 ny3 we é. A ka ko s3n3 na à?

- A ka tu3n lengb3 le s3n ny3ko bonu ye na xwedó we à?
- A ka tu3n lee è no kp'ace gb3n é à al3 a ny3 m3tokunt3; 3j, nyibun3 ?
- A ka tu3n f3 e è na m3 gbehan amamú le kpo sin e 3ò xixo we é kpo 3é é à?
- A ka sixu tu3n n3đuđu e ye ma 3ó na 3u à é bo 3é ye s3n à?
- A ka sixu tu3n kanlin e no 3u me bo no lin na hu me al3 xò zle le é à?

- f. A ka dọ hlonhlon dọ agbaza lixo bo na dí xwi xá kentó ɔ à?
- g. A ka dọ azowanú e sín hudó a dọ bo na kpé nukún dọ lengbǎ lɛ wu bo na lé kpé nukún dọ ayijayí towe wu é dí hwí, akpomewema, awinnya, hwí, hwí kpo awu ɔaxó kpo à? A ka tuùn lee ye no zán ye gbɔn é ganji à?

Lin tamé dọ lengbǎnyitọ e xó Biblu dọ lɛ é jí .

Mexo agun tɔn/lengbǎnyitọ/nukúnkpénuwutọ/mecótọ/mejitọ biblu tɔn dọ dọ na dọ:

- a. Kancica syensyen dọ dídọ xá Mawu kpo Klisanwun e dọ agun tɔn mɛ lɛ é kpo.
- b. Nūnywe ɔagbe kpódó nukúnnúmɔjenūmɛ kpó dọ nūkplónmɛ Klísu tɔn lée kpódó nūkplónmɛ mesédó tɔn lée tɔn kpó wú, bó ná dọ sɔnū nú Klísusentó lée nú sinsenzó (sinsenzó) lobo ná bló bɔ yě ná zin dọ jijo Mawu tɔn mɛ.
- c. Nūwukpikpé bo na tuùn nūkplónmɛ adingban tɔn lɛ bo na lé hun ali nú mɛ e dọ nukúnkpédómewu yetɔn gló lɛ é bɔ ye na kplón nū, tuùn lobo na lé dọ nūwukpikpé bo na xò nūkplónmɛ mɔhun lɛ zle. Ɖi kpóndéwú ɔ, dọ hwe yetɔn nu ɔ, nūkplónmɛ e gbakpé é we nyí dọ agbaza bí we nyí nū nyanya. Jesu sixu ko dọ gbétó agbaza nyanya dọ mɛ ǎ; ene wu ɔ, É nyí xesi dọ kpowun – Gnosticisme.
- d. Nūnywe vogbingbɔn e dọ nukúnnúmɔjenūmɛ/linlin dọ kpo nūkplónmɛ adingban tɔn dọ kpo tentin é.
- e. Nūwukpikpé bo na kp'ace bo ma na hen linlin mɛ devo lɛ tɔn gannugánnú ǎ.
- f. Nukúnnúmɔjenūmɛ e sɔgbe é dọ azowanú gbigbɔ tɔn e sín hudó è dọ bo na wà lengbǎnyitọ sín azǎ lɛ é wu, bo lé tuùn lee è na zán ye gbɔn bo na jehun dọ mɛ dǎdee dọ nukún kpé dọ wú tɔn we lɛ é jí é, bo na kplá Klisanwun hátó tɔn lɛ yì nūduɔu gbigbɔ tɔn lɛ kɔn, bo na bló bɔ ye na zin bo na cí Klísu dɔhun, lobo na lé cyɔn alɔ ye jí sín nūnyanyawatọ gbigbɔ tɔn lɛ sí.

Enyi è no kpón “nūwukpikpé lɛ” dọ mɔ “jijo” alǎ azowanú e è na zán dọ wà lengbǎnyitọzọ ɔ é ɔ, tinmɛ devo we ye no dọ; ɔi, ahwanfunfun ǎ, kanlin dọ we bo dọ jlojlo ǎ, jlediqɔ we ǎ; loɔ, no fá xome hwenu e a dọ nū e dọ linkpón nyí nú we we lɛ é dọ we é.

Azǎ e lengbǎnyitọ lɛ dọ na wà lɛ é:

- a. Kplón nū, na nūduɔu, sɔnū nú mɛ bo lé hen mɛ sù.
- b. Mi kplón nū mɛ, mi kplón nū mɛ, mi kplón nū mɛ, mi ná hlonhlon mɛ.
- c. Mi dọ hwe nú nūkplónmetó adingbanno lée kpódó nūkplónmɛ adingbanno yětɔn lée kpó; ɔi:
 - 1) Mɛ e no gbé dọ Klísu kún nyí Mawu ó dọ agbaza gbétó tɔn mɛ é.
 - 2) Mɛdé no hwlen mɛ gán, bɔ hun Klísu tɔn no kló ɛ ǎ. 3) Nū e mɛdé no wà é we no zón bɔ è no mɔ hwlangán.
- d. Sọ būnino kpo būnino kpo dọ te.
- e. Dǎ gbɔ nú mɛ e ma dọ gǎn ǎ dọ agbaza lixo, amǎ, dọ taji ɔ, dọ gbigbɔ lixo lɛ é kpo mɛ e dọ azɔn je we lɛ é kpo.
- f. Mi ba mɛ e ko xò zle alǎ dọ didekpo we lɛ é bo vó ye blódó.
- g. Nɔví e dọ nukúnkpédómewu mitɔn gló lée kpódó mɛ e bú lée kpó mi, mi xo ɔe nú midée.

- h. Akpágbánúme dó awovinú e d̀ò hwlahwlá d̀ò gbezán sín ali ɔ jí le é wu.
- i. Mi sɔnũ nú me mímé Mawu tɔn lée nú sinsenzó (xlé & ɔɔ).

(1 Timɔ́tée 3:2-7; Titu 1:6-11; 1 Piyée 5:2-4; Mesédó: 20:28-30; Efəzinu le 4:11-15; Ezekiyeli 34:2-5; 1 Tesalonikinu le 5:12-14; Jaki 5:14:3 kpo)

“Xó ɔejid’ewu ɔ́ie: enyi meɔ́é sɔ ayixa tɔn ɔ́o agunjikɔ́ntɔ nyínyí jí ɔ, é ɔ́o na ɔ́o azɔ́ ɔ́agbe ɔ́é, bo ɔ́o na ɔ́o asi ɔ́okpo géé; É ɔ́o ná kpé nukún ɔ́o xwédo tɔn wú ganjí, bó ná kpón ɔ́o ví tɔn lée ná se tónú n’i kpódo sísí e jexa é kpó. awovi sín mɔ.”(1 Tim 3:1-7) Lilédógbedevome nukontɔn ɔ́é le ɔ́o “nũ e nyí yehwenɔ́gán sín azɔ́” é, é nyí nukúnpénuwutó nyínyí ă.

Bě “nukúnpénuwutó” “azɔ́ yehwenɔ́gán tɔn” Nũ e è ɔ́o le é:

- a. Gbejininɔ kpo “Gbejinɔ́tɔ́” kpo – (Thayer - me e kudeji ɔ́o Jezu we nyí Məsiya ɔ kpo vɔsisa hwesɔ́ke me tɔn ɔ kpo é; Syensyen - ganjewu, nũgbo kpo gbejininɔ kpo).
- b. È lile “nukúnpénuwutó” alɔ́ azɔ́ yehwenɔ́gán tɔn sín xókwín Glekigbe tɔn episkopeés me, bo tinme tɔn nyí nukúnpénuwutó, nukúnpénuwutó, nukúnpénuwutó alɔ́ me e nɔ kpé nukún ɔ́o nũ wu gbɔn mɔ́ é ɔ́é. Mecótɔ́ lée ɔ́o ná cɔ́; nukúnpénuwutó le we ɔ́o na cɔ́n alɔ́ jí bo xókwín ɔ́evo we nyí lengbɔ́nyitɔ́ ɔ́éɔ́e ɔ́o na nɔ na nũɔ́ɔ́u me le é. Bishop nyí tenme-nyiko ɔ́é nú acekpikpa sín azɔ́watɔ́ vovo le, bo è wá zán nú tenme e d̀ò tutoblonunu Katolika tɔn kpo Angelicin kpo tɔn me le é (etymonline.com). Xókwín “azɔ́” ɔ́ d̀ò wema Glekigbe tɔn me ă.
- c. “Azɔ́ ɔ́agbedagbe” ɔ́é, azɔ́ ɔ́agbe ɔ́é we nyí azɔ́ ɔ́é, é nyí azɔ́xɔ́sa ɔ́é ă. Azɔ́ ɔ́é we alɔ́ azɔ́ ɔ́é we bo gosin xókwín Glekigbe tɔn érgou - nũwiwa, nũwiwa alɔ́ nũ e è wà é ɔ́é me.
- d. “.Nukúnpénuwutó” ɔ́ gosin xókwín Glekigbe tɔn episkopeés me, d̀ò Glekigbe biblu tɔn me ɔ, nũwiwa e Mawu nɔ zán ɔ́o gbéjé ali, nũwiwa, jijo gbetɔ́ le tɔn kpón bo nɔ ba d̀ò na é we, bo na ɔ́o ɔ́o hwe yetɔn sɔ́gbe xá ye, é na bo nyí awăjije tɔn alɔ́ aluwe tɔn ɔ; hwenu e é ná ba do nú gbetɔ́ lée sín líndɔ́n é; é we nyí ɔ́o, d̀ò hwedidɔ́ Mawu tɔn hwenu. (Thayer’s) Fífó “azɔ́ nukúnpénuwutó tɔn” tɔn Xóɔ́ɔ́ɔ́kɔ́

Mawu na jijo, nũwukpikpé le, .gbetɔ́ le tɔn É jlo na wà azɔ́ e nyí togun tɔn kpinkplɔn, azɔ́kplɔnme kpo nukúnpédómewu tɔn kpo é. Pɔlu ɔ́o xó ɔ́o nũ ene le jí d̀ò 1 Timɔ́tée kpo Titu kpo me lee è xlé gbɔn d̀ò d̀ò é. È na nukúnnúmɔ́jenũme meɔ́esunɔ tɔn ɔ́é d̀ò hɔ́nkan e d̀ò wemafo Biblu tɔn ɔ kpa é me.

1 Timɔ́tée 3 kpo Titu kpo 1. Nukúnnúmɔ́jenũme meɔ́esunɔ tɔn .

kɔn syensyen d̀ò wen ɔ	st - tuùn Klisu kpo me tɔn le kpo . mesédó le sín nùkplɔnme
d̀ò zunzun jí	è ma nɔ hun xome nú me ă .

eyon nyikɔ, hwe ma dɔ́ hwe ǎ	eyon nyikɔ kpo me e dɔ́ kɔ́xota le é
asú e dɔ́ . ɛ asi .	É nyí asi gègè dató ǎ, bo lé kpó dɔ́ asi e è “sédó” bo è ma na wema me gbiben tɔn ǎ é da we ǎ .
jlějininɔ, ayixa yàya	no zán linlin ɔagbe .
medéejidude	è no dɔn tó nú me, é nyí dé tu e dɔ́ jlojlo é
me sísí	tito, walo ɔagbe .
meiyi	no kpé nukún dɔ́ hudo me ɔevo le tɔn wu .
kpéwú bo kplón nũ me .	hlonhlonno dɔ́ xɔɔɔkpó me .
é nyí è dè dɔ́ ahannumunɔ	ma nu ahan ze jlě wu ó, ma no dɔn jle ó .
me e no xò daka me wu é dé ǎ (adaxotó)	é nyí ahwanfunfun alǒ no yawu sin xome
xomeffá	me ɔagbe kpo no lin tame dɔ́ nũ jí un me ɔevo le .
jle jle ǎ .	é nyí jlejiniɔ ǎ – jle; ɔi, “nukúnnúmojenũme ce gosin Biblu me” .
nukúnkénno ǎ .	no sɔ́ agbaza sín nũ le dɔ́ ten nukɔntɔn ɔ me ǎ .
kplà me tɔn ayihun gbón alixo xwédo	xwédo ɔ no no akwe e é no mo é me ǎ
é nyí dé hweɔenu hu zu ahwan	hudo le dɔ́nuku min metenkɔn le ɔi Klisanwun

Hwenu e Jwifu le kpo Hlomanu le kpo dɔ́ ya dɔ́ nú Klisanwun le we é we Polu wlan. Ene wu ɔ, me ɔdɔ́ee jló na wà lengbɔnyitɔ́zɔ́ ɔ le é dɔ́ gbesiɔme bo na sɔ́ gbè yetɔn jó, bo na dɔ́ nya xe dɔ́ nɔví tɔn le jí. Ganjigbe ninɔ nɔví le tɔn dɔ́ gbigbo lixo dɔ́ taji hú agbaza tɔn agbaza tɔn. É nyí tenme ɔaxó dé, hlonhlon alǒ susu dé ǎ, loɔ, azǎ e dɔ́ awovinú é dé we bo byɔ ɔ:

1. Jlǒ e a dɔ́ bo na cyɔn alɔ nɔví towe le jí é na bo tle byɔ ɔ a ni kú ɔ ne.

2. Nǔwukpikpé nǔkplɔnme tɔn sín tinme we nyí dɔ è ni dɔ xó dó kpó ganji (è gosin xókwín Glekigbe tɔn didaktikos me, bɔ tinme tɔn nyí nǔnywetó dò nǔkplɔnme linu -Thayer).
3. Suúludjídó - ma j'ayí sín alɔ jí alɔ ma yawu dɔ hwe ó.
4. Nǔbláwǔkúnúme.
5. Sunnu e è tuùn dò kancica syensyen dé me le é dɔ ye nyí sunnu hwejjɔnɔ le, é nyí me e nɔ bló meḍée ze xwé wu le é ă.

Akpágbánúme nú Pastɔ́ e dò nǔ kplón me we le é

Xó e Ezekiyéli dɔ xóxó nú lɛngbǔnyitó Mawu tɔn e dɔ Izlayéli dɔ Akɔjije Xóxó ó gló lée ó, é lé sɔgbe xá lɛngbǔnyitó tɔn gbigbɔ tɔn e dɔ Akɔjije Yǔyó ó gló, bó ma dɔ azǔ e Mawu sɔ d'así nú yě lée wa we ă lée é.

“Mawu Mavɔmavɔ dɔ xó nú mì dɔ: “Hwe gbetó e, dɔ xó dó lɛngbǔnyitó Izlayéli tɔn lée wú; dɔ xó e Mawu Mavɔmavɔ Mavɔmavɔ dɔ ó díe: Heelú lɛngbǔnyitó Izlayéli tɔn e nɔ kpé nukún dó yě dɛsúnɔ wú lée! Lɛngbǔnyitó le dó na kpé nukún dó lɛngbǔ le wu à cé? Mi nɔ dɔ linfín, mi nɔ dó gbǔfún, bó nɔ hu kanlin ɔagbe ɔagbe lée, lo ó, mi nɔ kpé nukún dó kanlin lée wú ă. A ko .

- a. é ná hlǔnhlón me e ma dó gǎn ă lée .
- b. gbɔ azɔn nú azinzɔnnɔ le
- c. blá me e gblewu le é.
- d. é kplá me e bú le é wá
- e. ba me e bú le é.”
- f.

Azǔ alɔ azǔ e lɛngbǔnyitó Alexwé Yɔyɔ ɔ tɔn le dó na dò wiwa we é ne à cé?

Klísu we wá gbeta éné lée kɔn nú agun lée bí – Agun tɔn.

- Nɔ gbejí nú Klísu kpódó Mesédó lée kpó sín nǔkplɔnme.
- Mi nɔ wa nǔ ɔagbe e nɔ kpa susu nú Klísu lée é.
- Mi kplón nǔ me le bonu ye ni huzu ahwanvu gbɔn nǔkplɔnme Klisu e è xwè dó atín jí é tɔn gblame.

Me e nɔ wá gbeta le kɔn le é

Enyi nǔ e xó mǐ dɔ dò aga le é nyí azǔ lɛngbǔnyitó le tɔn ɔ, hǔn gbeta kɔn wiwa dò me ă. Agun ɔ bí we dó azǔ gbeta le kɔn wiwa tɔn.

Ye dó na wá gbeta ɔ kɔn-

- Nǔkplɔnme te ka nyí linlin e jinɔn Biblu jí le é alɔ linlin adingban tɔn le?
- Mě ka nɔ yí gbè nú fí e meḍé sixu kplón nǔ me dè é alɔ nɔ na gbè?
 - a. Dò Biblu kpinkplɔn sín wemaxɔme dé me dò “agunxɔ” ɔ me .
 - b. Biblu kplɔnkplɔn dò xwégbe
 - c. Azɔme e è nɔ wlan sédó me le é zinzan .
 - d. Nǔkplɔnkplɔn me ɔokpo ɔokpo tɔn alɔ me ɔokpo ɔokpo tɔn .

- Fite Agbaza ɔ ka na kplé dɛ?
- Kplékplé dó kpó bo na dó hen medée lidö we à, kpóninɔ, alö sinsen-biblo sín nŭwiwa le wiwa we nyí "sinsen-biblo" dé?
- È ka nɔ tuùn sinsen-biblo sín nŭwiwa le bo nɔ dɛgbe nú ye à?
- Kpóndéwú sinsen-biblo tɔn le tɔn ka byɔ à, enyi mǎ we ɔ, tuto tawun tawun dé ka tîn à?
- Mě ká ná kpé nukún dó asúkúsi lée kpó tócyɔví lée kpó wú?
- Mě ka nɔ dɔ lee è na zán núnina le gbɔn é kpo fí e è na zán ye dè é kpo?
- Medé ka sixu na nŭ azǎ tawun tawun dé à; dɪ, azǎ mesédó tɔn dé hú dɔ è ni yì "dɔkun sinsen ɔ tɔn me à?"
- Mě ka nɔ zán "oversite" (nŭ dɛbŭ e é nyí é) dò mesédózó dé me?
- Ete è ka dó na wà hwenu e medé je hwehuhu dé me é?
 - a. Ahan nunu ze xwé wu .
 - b. Me gbigbé
 - c. Jö kplékplé dó kpó .
 - d. Agalile
 - e. Nukúnkénɔ, adingbannɔ, ahannumunɔ, xódɔtɔ, me e ma nɔ kpé nukún dó xwédo tɔn wu à é.

Pɔlu gb'akpá nú mexo agun tɔn Efezi tɔn le dɔ "Mi nyí lengbǎnyitó nú agun Mawu tɔn e é xɔ kpo hun édesunɔ tɔn kpo é. Un tuùn dɔ enyi un yì ɔ, xe nyanya le na wá mi me, bo na gɔn lengbǎkpó ɔ jó nú lengbǎ le à. (Mesédó 20:28-31)

Nŭ e è dɔ é: "Hla le," me dɛdɛe nɔ sɔ yedée dó huzu Klisanwun le é, bo na dó sà me bo lé hen nŭdɪdɪ gblé. "Mi cɔ midée dó gbeyídɔ adingbannɔ lée wú. Yě nó dó gbɔ sín awu bó nó wá gǎn mitɔn, lo ɔ, xe nyanya we yě nyí dɔ xome." (Mat 7:15)

Ně mexo e dó lengbǎwu me le é "sín kén mitɔn me" ka sixu byɔ me gbɔn?

dé.Nŭ e è nɔ wà bo nɔ cyan ye é.

b.Agbaza Klisanwun le tɔn dɔ alɔ dɔ yedee me we à bo nuɪdɪ yetɔn le kpodo linlin yetɔn le kpo ma dɔ tuwun we à.

c.Wlenwín azǎkplɔnme kpo nŭ e è na zán le é kpo tɔn kún sɔgbe ó, é kpé à alö è sɔ jó nú me devo le.

d.Ma sè nŭ e nɔ dɔ ayi me nú mefífá kpo xomefífá kpo gbigbɔ tɔn le é hwenu e è dɔ ayi dɔ gbè e dɔ gbè ɔ me le é jí we é à alö ye nyí me e nɔ na nŭ dɔxó le é.

e.Sunnu dé le sixu bló tuto nú azǎ e ye dɪ nŭ na dɔ é nyí tɔn acekpikpa tɔn kpo susu kpo tɔn dé é.

Hla gbigbɔ tɔn le we nyí me dɛdɛe dò kplékplé ɔ me bo nɔ dɔ dɔ emi nyí Klisanwun, bo ka dó ajenda e ma sɔgbe xá Biblu à é dé é. Ně è ka sixu bló gbɔn bɔ ye ma na dɔn Klisanwun le yì zɔ nú nŭkplɔnme yetɔn le à? É we nyí dɔ è ni sɔnŭ nú Agbaza ɔ bo kplón ε kpo nŭnywe kpo gbɔn xódɔdókɔpó dò agbawungba dó nŭkplɔnme e gbakpé le é jí bo jlé ye dó nŭgbo Biblu tɔn le wu gblame. Klisanwun

le dọ na kpéwú bo na tuùn dọ nùkplónme emiton nyí adingban. Klisanwun le dọ na dọ tódómetó nyínyí te, “pew warmers” kedé bo na huzu Xó Mawu tón sín nùkplóntó syensyen le, bo na dọ nùkplónme, xódódókópó kpo kplónme gègè kpo yí we, bo na lé d’alò dọ ye me, nukúnkpénuwutó/lengbǎnyitó le kpo me devo e tuùn Xó ɔ le é kpo gón.

"A dọ ace dọ ye jí kpodo adakaxixo kpo. Ene wu ɔ, ye gbakpé dọ lengbǎnyitó dè dọ fine ǎ wutu, bo hwenu e ye gbakpé é ɔ, ye huzu nǔdudu nú kanlin zunkan me tón le bǐ. Lengbǎ ce le nọ gbón só le bǐ jí, bo nọ gbón só daxó daxó le bǐ jí. Ye gbakpé ayikúngban ɔ bǐ jí, bo medebǔ ba ye ǎ, medé ka ba ye ǎ."(Ezekiyeli 34:1-6)

Éné ɔ wú ɔ, lengbǎnyitó lée mi, mi dótó xó e Mawu Mavɔmavɔ dọ é: Un xwlé nǔgbó dọ nye Mawu Mavɔmavɔ dọ gbe, dọ lengbǎ ce lée sọ dọ lengbǎnyitó ǎ, bo è bé nǔ yèton lée, bo yè húzú nǔdudu nú kanlin gbè tón lée bǐ. xó e Mawu Mavɔmavɔ dọ ɔ díe: Un ná kan nǔ byó lengbǎnyitó lée nú yè, bo lengbǎnyitó lée sọ ná sixú kpé nukún dọ yèdée wú ǎ.(Ezekiyeli 34:7-10)

"Hwe gbetó e, un sọ we bo a nǎ cọ Izlayéli togun ɔ, bónú un dọ nú medídá dé dọ: ‘É ná kú dandan’, bo a ma dọ n’i ǎ, abí a dọ n’i dọ é ní jó walɔ tón nyanya lée dọ ǎ ɔ, un ná hwlén e gán. lo ɔ, nú a dọ nú medídá ɔ, bo é má jó nǔ nyanya e é wa ɔ dọ ǎ ɔ, é ná kú dọ hwe e é hu ɔ wú;(Ezekiyeli 3:17-19)

"Togun ce nọ wá ... bo na dótó xó towe le, amǎ, ye nọ zán ye ǎ. Ye nọ sọ nu yeton dọ dè medée zízé jó nú yedée, lo, ayi yeton nọ ba lè e ma sɔgbe ǎ é. Nugbǎ ɔ, nú ye ɔ, a nyí nǔ devo ze me e nọ ji han wanyiyi tón le kpo gbè dągbe dé kpo, bo nọ xò nǔxixo ganji é wu ǎ, dọ ye nọ sè xó towe le ǎ." (Ezekiyeli (33:31-32)

Nùkanbyo le

1. Mexo/lengbǎnyitó dé we nyí me e nọ wá gbeta le kón nú agun dé é hú me e nọ kplón nǔ me bo nọ lé dè wè xá me é.
Nugbo ____ Adingban ____
2. Mexo le nyí tenme sinsen tón ǎ, é nyí nǔ e ye dọ na wà é ǎ, azǎ dé we.
Nugbo ____ Adingban ____
3. Hla gbigbo tón le we nyí me dèdèe nọ dọ dọ emi nyí “Klisanwun” bo dọ agenda e ma sɔgbe xá Biblu ǎ é dé é.
Nugbo ____ Adingban ____
4. Mexo/lengbǎnyitó le kedé we dọ na tuùn Satáan sín xeví le.
Nugbo ____ Adingban ____

Wemata 4gó ɔ

Mesentó sunnu le (Diakonos)

Mesentó le

“Azɔwatɔ sinsenzɔwatɔ le lɔmɔ́ dɔ na nyí me e jexa sí sí le é, gbetɔ ayijlɔlɔnɔ, me e ma nɔ nu vɛen dín ǎ le, me e ma nɔ ba dɔkun ǎ le é, ye dɔ na hen nǔgbo e dɔ̀ nǔdidi ɔ me le é dɔ ayi me, bo dɔ na hen nǔgbo gɔngɔn e dɔ̀ nǔdidi ɔ me le é wu kpo ayixa mímé dé kpo, bo dɔ na tén ye kpón je nukɔn, bo enyi nǔde ma sɔgbe xá nyɔnu le ǎ ɔ, ye dɔ na nyí mesentɔ nyɔnu le tɔn. é dɔ na nɔ dɔ sí sí nú me, bo na nɔ nɔ jlě jí dɔ̀ nǔ bí me, bo na nɔ kpé nukún dɔ ví tɔn le kpo xwédo tɔn kpo wu ganji.”(1 Tim 3:8-13)

Xósin:

- a. “Diakɔnu le” (Glekigbe me diakónous - sunnu alɔ nyɔnu nyínyí me) - wemafɔ 8gɔ ɔ
- b. “Nyɔnu le” (Glekigbe me gunaikas) – (dɔ̀ gbè ɔ bí me ɔ, nyɔnu e dɔ̀ xwè dɛbǔ é, é na bo nyí dɔ̀vǐ, alɔ asì, alɔ asúkúsi alɔ asì sɔgbe xá ninɔme e me Strong tɔn dè é). wemata 11gɔ ɔ
- c. “Yetɔn” dɔ̀ wema Glekigbe tɔn me ǎ. Liledógbedevome Young tɔn e è nɔ ylo dɔ̀ Literal é dɔ̀ “Nyɔnu le — ye lɔmɔ́ dɔ̀ na nɔ hen nǔ dɔ̀ ayi me, bo na nɔ dóhwe me adingbanno ǎ, bo na nɔ acéjí, bo na nɔ gbeji dɔ̀ nǔ bí me.” Dɔ̀ è sɔ “yetɔn” gɔ̀ nú liledógbedevome Glensigbe tɔn wutu ɔ, tinme tɔn dɔ̀ sín mesentɔ nyɔnu le jí, diakónous, bo huzu mesentɔ sunnu le sín asì le. wemata 11gɔ ɔ
- d. “Diakɔnu dé dɔ̀ na nyí asú nú asì dɔ̀kpo géé” ɔ, me e nɔ da asì gègè le é kpo sunnu dɛde nɔ gbé asì yetɔn bo ma dɔ̀ wema me gbiben tɔn ǎ le é kpo d’eme ǎ, bo ene wu ɔ, ye kpó dɔ̀ asì e è gbé é wlí we. Fí ɔ, diakɔn ɔ gosin xókwín Glekigbe tɔn diakonos me, (sunnu dɔ̀kpo géé sín nyiko dɔ̀ Vines me). wemata 12gɔ ɔ

Xósin: É blawu dɔ̀ xókwín deacon ɔ nɔte nú ten alɔ azɔxɔsa dé dɔ̀ sinsen Angletterre tɔn me. Enyi è ko lile xókwín Glekigbe tɔn ɔ dɔ̀ mesentɔ ɔ, xókwín ene na ko cí mǔ ǎ.

Nǔ e è dɔ̀ é: Klisanwun le bí we nyí vɔsanúxwlemawutɔ bo na wà sinsenzɔ nú Mawu. Ene wu ɔ, ye bí we nyí diakonos, mesentɔ, sunnu kpo nyɔnu kpo, bo nɔ wà azɔ alɔkpa dɔ̀kpo ɔ e Mawu dɛgbe nú Adamu kpo Ewu kpo dɔ̀ ye ni wà é, amɔ́, gbigbo tɔn we ye nyí, é nyí agbaza tɔn ǎ. Dì dì:

Se tónú– Nú mi yí wǎn nú mì ɔ, mi ná xwedó sɛn ce -- mi ma dɔ̀ atín e nɔ zón bo è nɔ tunwun dɔ̀gbe kpódó nyanya kpó é sín sínsén ó.

Azɔ– Dì lee a mɔ ali gbɔn é ɔ, wà dɔ̀gbe – kpé nukún dɔ̀ jikpá ɔ wu.

Vó ji– mi dɔ̀ wendɔ̀gbe ɔ sín sɛn lě e é nyí hwɛngán sín hlɔnhlɔn gbɔn é – mi ji ví bo sukpó bo gɔ̀ ayikúngban ɔ jí.

Dɔ̀ diakono ene le dɔ̀ jijo kpo nǔwukpikpé lengbɔnyitɔ le tɔn kpo dɔ̀kpo ɔ le wutu ɔ, azɔ yetɔn dɔ̀ na cá kàn tawun.

È só sinsen Klisu tɔn jlé dó agbaza mĩtɔn agbaza tɔn wu, é lé dó wũjɔnú azɔwiwa tɔn gègè bo nɔ wà azɔ vovo le. Nú agbaza “agun” tɔn ene le ma dò azɔ wà we ă ɔ, agbaza “agun” ɔ dò ninɔme e gló é dé me. É ná xú bó kú.

Azɔ gbetó e dó jijo e cí lengbɔnyitó le tɔn dɔhun le é tɔn ɔ, è dɔ d’ayí ă ene wu ɔ, nukúnnúmɔjenũme dèbũ nyí tinme aló linlin dé.

Nũ e bɔ d’ewu le é we è dè sín nũkplɔnme Joe McKinney tɔn dé me:

“Dò ninɔme dé le me ɔ, xókwín ‘diakonos’ ɔ nɔ dó tinme tawun tawun dé bo nɔ lé dó tinme tawun hwenu e é dò xó dɔ dó gbèta mesentó e dó nũwukpikpé gbigbo tɔn bunc dé le é wu we é, lee é nyí gbɔn dò 1 Timótée 3 me é, fí e è lile dó deacon é. azɔ gbigbo tɔn ɔ.

“Mĩ dó jidè dé dó azɔ e Klisanwun e dó nũwukpikpé bunc ene le é nɔ wà é wu có, mĩ dó na lin gbedé dɔ xó gudogudo tɔn elo we nyí xó ɔ ă. Mĩ dó na hen nũgbo Biblu tɔn dé le dó ayi me dó Agbaza Klisu tɔn wu, bonu tinme dèbũ na sɔgbe xá nũgbo ene le. mexo le dò azɔ gbigbo tɔn yetɔn e nyí nukúnpédómewu dó hudo gbigbo tɔn sinsen ɔ tɔn le wu é me, dò taji ɔ, hudo dèdèe dò dandan le é me ɔ, Diákɔnu le nyí “mexo kpévi le” ă, é dò mɔ có, azɔ yetɔn na cí azɔ dé le dɔhun bɔ lengbɔnyitó le nɔ wà bɔ nũ e ye mɔ kpón é sixu nyí azɔkplɔnme dɔgbe dé nú sunnu ene le bɔ gbè dɔkpo na wá sù aló jló na nyí sentinel, guar.

“Agbaza Klisu tɔn axɔsɔdɔto gbèdè, e dò susu we bo dò ahwan fun we é dé - nũdɔgbe gbèdè dé - dó hudo hlɔnhlɔnno gègè bɔ ye nɔ dò huzuhuzu we hwebĩnu.

“Tagba le nɔ wá, hudo le nɔ wá, ajijime sín nũ le nɔ je: medé nɔ je azɔn, me dèvo nɔ gɔn azɔ wà, xwédo le nɔ xò nũ kpón, mejitó le nɔ dó tagba xá ví le, me le nɔ kú bɔ è dó na dó gbɔ nũ xwédo le, sinsenzó taji le dó na yì nukɔn. tón, è dó ná kpé nukún dó yè wú din tlóló!

“Mi lin tame dó nũ elo jí: dò xwè kanweko nukɔntɔn ɔ me ɔ, hwe dèbũnu e Klisanwun dé ma kplé ă é ɔ, me bí we nɔ dó linkpón. Acèkpikpa Hlɔma tɔn ka wíl i dó nũdidi tɔn wu we à? Jwifu le sín sinsen-nũkplɔnme dé ka wà nũ dó wũ tɔn à? Enyi mɔ we ɔ, é na ko sɔgbe dɔ xwédo Klisanwun tɔn ɔ, aló mecótó yetɔn le ni byɔ nɔví sunnu e dò fí e sèkpo é é dé dɔ é ni nɔ gudo nú emi. hudo e bú é.

“Klisanwun le bí we nyí mesentó. È yɔ ye bí dɔ ye ni wà sinsenzó. Sinsen ɔ sixu yɔ medèbũ bonu é na kpé nukún dó hudo dé wu (bo na wà sinsenzó). kpo ví le kpo bo na dó sixu nyí dɔkuntó sinsen ɔ tɔn à? Klisanwun dèbũ ka sixu wà sinsenzó dò fí dé, bo ka dó na wà mɔ, enyi é na bo tle dó nũwukpikpé bunc dé ɔ ne É dó na jexa bo na wà azɔ ene tawun.

“Dìn ɔ, hwenu e hudo dɔxó dɔxó le wá é ɔ, hwenu kpo ali kpo nɔ hun nú è na ba dò nú nũwukpikpé le bo na ba dò nú jijo nɔví le tɔn bo na dó tuùn me e sixu kpé nukún dó hudo taji ene wu dò hwenenu é ă. Sinsen ɔ dó hudo mesentó gbèta dé tɔn, bo ko jexa dò gbigbo lixo; mexo le/ nukúnpénuwutó le dò ninɔme e è ma dó nukún tɔn ă le é me, bɔ hudo ɔ dò ajijime bɔ è dó na kpé nukún dó ye wu tlolo.” (Xó e Joe McKinney dɔ é sín vivɔnu.)

Diakonosus sín nŭwukpikpé e è na dò aga le é díe: asú asi ɔokpo tɔn nyínyí bo na kpé nukún dó vŭ tɔn le kpo xwédo tɔn kpo wu ganji ɔ, é sixu kàn diakonosus le bí ă dó Klisanwun sunnu kpo nyɔnu kpo le bí we nyí diakonos sín mesentó. Ene wu ɔ, azŭ sunnu e dó nŭwukpikpé ene le é tɔn dó na gbɔn vo nú sunnu alŭ nyɔnu ɔevo le diakonosus.

Medé léé nó wá gbeta ɔ kɔn ɔɔ me tenwe e agun Jeluzalému tɔn só ɔɔ Mesédó me, bó ná kpé nukún dó asúkúsi Glekinu léé sín hudo léé wú ɔ, dekan léé we. Amŭ, è no ylo ye ɔɔ diakonos ă, è ka no lé na nŭwukpikpé yetɔn le ă, è ka lé tuùn ɔɔ ye me tenwe le bí we sɔgbe xá jijo e dò 1 Timótée me le é ă.

Me gègè no kpón azŭ mexo le tɔn égbé dó mɔ me e no kpé nukún dó nŭ gbigbo tɔn le wu é, bo dekan le ka nyí me e no kpé nukún dó nŭ agbaza tɔn le wu é. É cí ɔɔ nukúnnúmɔjenŭme ene kún sɔgbe ó ɔɔhun, dó enyi è wà mŭ ɔ, è no dó dogbó nú azŭ Agbaza ɔ tɔn ɔevo le bí, sunnu alŭ nyɔnu. Nugbŭ ɔ, enyi mexo le no wà gbigbo sín azŭ le, bo dekan le no wà agbaza sín azŭ le ɔ, azŭ ɔebŭ só no kpò nú mesentó e ma nyí dekan ă le é ă. Amŭ, é sixu nyí mŭ ă, dó Piyée wlan nŭ sédó kannumɔgbenu e dò tò e gbakpé le é me é ɔɔ dò 1 Piyée 4:10 me ɔɔ “Lee me ɔokpo ɔokpo yí nùnina dé gbɔn é ɔ, mi zán dó wà sinsenzó nú miɔée, ɔi nŭjikpɔntó ɔagbe fénu Mawu tɔn vovo le ɔɔhun.” Sunnu alŭ nyɔnu ɔéɔee dó nŭwukpikpé bunɔ le é kpo ɔéɔee ma dó ă le é kpo dò xókwín “ɔokpo ɔokpo” ɔ me. Enyi “me ɔokpo ɔokpo” ma nyí nyɔnu le ă ɔ, Pɔlu wà nŭ nyi dò bo ɔɔ dò Hlɔmanu le 16:1 me ɔɔ Febe nyí diakonon, mesentó dé.

Linlin hwe mŭtɔn nu tɔn e ɔɔ ɔɔ dekan le no kpé nukún dó hudo agbaza tɔn agun ɔ tɔn le wu, ɔi xɔ ɔ kpo kóxota ɔ kpo jijladó é gosin nŭwiwa Alexwíí Yɔyŭ ɔ tɔn me ă, dó è wlan kpléklé Klisanwun le tɔn ɔebŭ dó Alexwíí Yɔyŭ ɔ me bo dó nŭ agbaza tɔn le alŭ kpé nukún dó ye wu ă. Hudo sinsen ɔ tɔn le dò yadonume hwenu ɔ we nyí hudo gbeté le tɔn ă, é nyí nŭɔokan le alŭ nŭ le tɔn ă. Nŭ nyí mŭ égbé dó sinsen ɔ nyí gbeté ă, é nyí nŭɔokan ă.

Sunnu e è ylo nyiko yetɔn le é .

“Baanabasi (tinme tɔn we nyí akɔnkpinkpantó), Levii ví e gosin Ciplu é sà gle éɔesunɔ tɔn dé, bo hen akwe ɔ wá nú mesédó le.”(Mesédó 4:36-37)

“Éné ɔ wú ɔ, Baanabási yi Táasi, bó ná yi ba Sólú, bó mɔ e, bó kplá e wá .

Antyɔci we. Ye kplé xá sinsen ɔ nú xwè ɔokpo blebu, bo kplón nŭ me gègè.”(Mesédó 11:2526)

“Gbeyíɔɔ Mawu tɔn léé kpódó mŭsi léé kpó ɔɔ agun Antyɔci tɔn me: Baanabási, Sinmenyɔɔ e è no ylo ɔɔ Nigée ɔ, Lusiwúsi Silenéenu ɔ, Manayeni e nyí axósú Elódu sín hɔnmeví ɔ, kpódó Sólú kpó. Ée yŭ blá nu, bó xo ɔe gúdo ɔ, yŭ dó alɔ yŭ jí, bó nyi yŭ dó.”(Mesédó 13:1-3)

“Hwedenu gudo ɔ, Pɔlu .(Sólú) ɔɔ nú Baanabási ɔɔ: ‘Mi nú mŭ ni leko yí ba nɔví mŭtɔn le kpón dò toxo e me mŭ jla Aklunxó ɔ dè le é bí me, bo na kpón lee ye dè gbɔn é.’ Baanabási jló ná kplá Jăan e è no lé ylo ɔɔ Maki é, lo ɔ, Pólú mɔ ɔɔ é kún nyí nŭnywénú we é ná kplá ó, dó é jó yŭ dó ɔɔ Panfilii, bó só no kpó xá yŭ ɔɔ azŭ ɔ kɔn ă. Ye dó gbemaɔokpo syensyen kaka bo ye klán. Baanabási kplá Maki, bó dó tojihún ɔidó Ciplu.” (Mesédó 15:3640)

“Alisitáki e ɔo gankpá me xá mì ́, kpódó Maki e nyí Baanabási sín nɔví ́ kpó dó gbe sé dó mi.”
(Kolo 4:10)

“Epaflasi e ɔo gankpá me xá mì dó Klísu Jezu wútu ́ dó gbe sé dó we, kpódó azǒgbé ce Maki kpódó Alisitáki kpó, Demási kpódó Luki kpán dó gbe sé dó we.” (Filemɔ 23-24)

“Dǒ gǎn bo yawu wá gǎn ce, dó Demasi jó mì dó, bo yì Tesaloniki, dó é yí wǎn nú gbè elɔ wutu ɔ, Klesensi yì Galati, bo Títu yì Dalumati, Luki keɔe we dǒ kpó xá mì, kplá Maki wá, bo kplá e wá, dó é nɔ d’alɔ mì dǒ sinsenzó ce me.”(2 Tim 4:9-12)

“Mí wá Deebe, bó wá Lisitli, fí e ahwanvú Jezu tɔn e è nɔ yló ɔo Timótée é nɔ nɔ é, bo nɔ tɔn nyí Jwifu, bó nyí nǔɔitǒ, bo tǒ tɔn nyí Glěsinu, bo nɔví e ɔo Lisitli kpódó Ikoniyómu kpó lée nó ɔo xó ɔagbe dó wǔ tɔn.”(Mesédó 16:1-3)

“Hwenu e Silasi kpo Timótée kpo gosin Masedwani wá é ɔ, Pɔlu sǒ éɔée jó nú Mawuxóɔiɔ ɔ keɔe, bo nɔ ɔekúnnu nú Jwifu le ɔo Jezu we nyí Klisu ɔ.”(Mesédó 18:5)

“É sé me e nɔ d’alɔ e le é wè dó, ye we nyí Timótée kpo Elastusi kpo, bo ye yì Masedwani, bo éye ka nɔ tokpɔn Azíi tɔn me kpeɔé.” (Mesédó 19:22)

“Éné ́ wú ́, un ɔo byǒbyǒ mi we ɔo mi ní xwedó kpóndéwú ce, éné ́ wú we un sé vǐ ce Timótée e un yí wǎn ná, bó nɔ gbejí nú Aklúnɔ ́ dó mi, bó ná flín gbe e un nɔ zán ɔo Klísu Jezu me ́ mi, bo é sɔgbe xá nǔ e un nɔ kplón me ɔo fí bǐ ɔo agun lée bǐ me é” (1 Kɔ 4:16-17).

“Un dó nukún ɔo dǒ Aklunɔ Jezu me ɔ, un na sé Timótée dó mi dǒ malin-malin me, bonu un na sè wen mitɔn ɔ, é na dó wusyɛn lanme nú nye lɔmǔ, dó un sǒ dó meɔebǔ e nɔ kpé nukún dó ɔagbe mitɔn wu é ɔhun ǎ, dó me ɔokpo ɔokpo nɔ ba ɔagbe éɔesunɔ tɔn, é nyí Jezu Klisu tɔn ǎ.(Fili 2:19-22)

“Amǔ, Mawu e nɔ dó gbɔ nú me e awakanme kú le é dó gbɔ nú mí gbɔn Titu sín wìwá gblame, é ka nyí wìwá tɔn keɔe we dó gbɔ nú mí ǎ, loɔ, é lé ɔo lee mi dó gbɔ n’i gbɔn é, bo ɔo lee mi jló mì gbɔn é nú mí, lee mi dǒ wuvě sè we gbɔn é, lee nǔ ce nɔ ɔu ayi me nú mi sɔ é nú mí, bo awǎjije ce hugǎn ɔ’ayǐ tɔn.”(2 Kɔ 7:6-7)

“Títu ɔ, azǒgbé ce we é nyí, bo dǒ azǔ wà xá mì we, bo nɔví mítɔn le ka nyí afɔsǒɔótétǒ agun le tɔn, bo nyí yěyi nú Klisu.”(2 Kɔle 8:23)

“Hwenu hwenu e ahwanvu le dǒ jijeji we é ɔ, Jwifu e dǒ ye me bo nɔ dó Glekigbe le é je nǔ hlún ɔo dó asúkúsi yetɔn le jí jí, dó è nɔ kpé nukún dó asúkúsi yetɔn le wu dǒ nǔɔuɔu e è nɔ má ayihɔngbe ayihɔngbe é me ǎ. Nɔví lée mi, mi cyán súnnu ténwe ɔo mi me, bo è tunwun ɔo Yesinsen kpódó nǔnywé kpó gó ayi me nú yě. Nǔ éné ́ nyó gběta ́ bǐ nukún me, bó sǒ Etyeni, nya e me nǔɔiɔi gó é, bó lé sǒ Yesinsen gó ayi me n’i é;(Mesédó 6:1-6)

“É dǒ mǔ có, me e dǒ kplónbasá Meɔesúsínínɔ Tɔn le tɔn me le é fǒn gǔ dó jí tɔn: Jwifu e dǒ Silisíi kpo Alesándli kpo, bo lé dǒ tokpɔn Silisíi tɔn kpo Alesándli tɔn kpo me le é, loɔ, Etyeni sixu dɔn nǔ xá nǔnywetǒ tɔn le ǎ. Ye e jí é gbɔn bo ɔo xó gbɔn é.”(Mesédó 6:8-10)

“Amǎ, Solu je agun ɔ hen gblé jí, bo no gbɔn xwégbe xwégbe, bo no dɔn sunnu le kpo nyɔnu le kpo, bo no wlí ye dó gankpá me, bo me e gbakpé le é no jla Mawuxó ɔ dò fí dɛbũ e ye yì é.”(Mesédó 8:3-6)

“Nya dé ka dò Damasi fíné, bo è no yló ε dɔ Ananiyasi.” ... “Ananiyasi yi xwé ɔ gbe, bó byó xwé ɔ gbe, bó sɔ alɔ dó Sólú jí, bó dɔ: ‘Nɔví ce Sólú, Aklúno Jezu e tón dó jǐ towe dɔ ali jí hwenu e a dɔ fí wá we é sé mì dó, bónú a nǎ lé mɔ nũ, bó ná gó ayi me nú Yesinsen.’ Tlolo ɔ, nũ hweví dɔhun dé je ayí sín nukún tɔn le jí, bo é fón bo bló baptem, bo ee é dɔ nũ kpédé gudo é ɔ, é mɔ hlɔnhlɔn.”(Mesédó 9:10...1719)

“Hwenenu ɔ, gbeyidɔ Mawu tɔn dé le gosin Jeluzalemu bo wá Antyci, bo me dɔkpo dò ye me, bo è no ylɔ ε dɔ Agabusi, bo dɔ d’ayí dɔ adɔ dɔxó dé na tón dò Hlɔma tò ɔ bí me.”(Mesédó 11:27-28)

“Wendagbejlató Filipu ɔ, dɔkpo dò me tenwe le me, bo dó ví nyɔnu ene e ma ko da asú ǎ, bo no dɔ xó dó wendagbe ɔ wu le é. éné ɔ, un ná jó e nú me e ma nyí Jwifu ǎ lée.””(Mesédó 21:8-11)

“Ye(Pɔlu kpo Baanabasi kpo) dó gbemanɔkpó syensyen dé kaka bo ye klán. Baanabási kplá Maki, bó dó tɔjihún yi Cíplu, bo Pólú ka kplá Silási, bó didó, bo nɔví lée sɔ ε dó alɔ me nú fénú Aklúno tɔn. É gbɔn Silíi, kpódó Silisii kpó, bó dó wũsyén lanme nú agun Klísu tɔn lée.” (Mesédó 15:39-41)

“Xóntɔn mǐtɔn vívéná Filemó, azǔgbé mǐtɔn, nɔví nyɔnu mǐtɔn Afiya, ahwanfuntó ható mǐtɔn Aakipu, kpódó agun e no kplé dɔ xwé towe gbe é kpó dɔ: Mawu Tó mǐtɔn kpódó Aklúno Jezu Klísu kpó ní ná fénú kpódó fifá kpó mi.(Filemó 1-3, 5) .

“Un dò vo sa nú we we .(Filemó) nú ví ce Onézimu e wá huzu ví ce hwenu e un dɔ gankpá me é. É nyí nùdé nú we d’ayí ǎ, amǎ dìn ɔ, é wá nyí nùdé nú nye kpo hwi kpo.” (Filemó 10-11)

“Alisitáki e dɔ gankpá me xá mì ɔ, kpódó Maki e nyí Baanabási sín nɔví ɔ kpó dó gbe sé dó mi.”(Kolo 4:10)

“Epaflasi e nyí mesentó mitɔn, bo nyí mesentó Klísu Jezu tɔn é dó gbe sédó mi, bo no dò xwi dí xá mi we tegbe, bo no dò dɛ xò dó ta mitɔn me we, bonu mi na lidǔ dò jlǔ Mawu tɔn le bí me, bo zin, bo dó jidiqɛ titewungbe.”(Kolo 4:12-14)

Nùkanbyɔ le

1. Dó Klisanwun le bí we nyí vɔsanúxwlemawutó wutu ɔ, azǔ yetɔn we nyí dɔ ye na sèn Mawu. Nugbo ____ Adingban ____
2. Klisanwun dǔdɛe è na nùnina le bo ye na wà sinsenzó na le é .
 - a. ____ Wenjlató le
 - b. ____ Mesédó le
 - c. ____ Mexo le/Lengbǔnyitó le
 - d. ____ Sunnu le
 - e. ____ Nyɔnu le
 - f. ____ Nũ e dò aga le é bí .

3. É cí ɖɔ mesentó dɛdɛe ko tuùn jijo ɖagbe le é no d'alo lengbonyitó le bo ye no wà azɔ yeton e nyí wusyen dó lanme nú me kpo wɛdɛxáme kpo é ɖɔhun.

Nugbo ____ Adingban ____

Wemata 5gɔ ɔ

Nyɔnu Mesentó le (Diakonos)

*“Mi me e ko le yehwesin b'ɛ byɔ Klisu me le b'ɛ ɔ, mi sɔ Klisu sín jijo: Jwifu kpo Glekinu kpo, kannumɔ kpo medesúsínínɔ kpo, sunnu kpo nyɔnu kpo dɛ sɔ dɛ ǎ, dɔ mi b'ɛ we nyí ɖokpo géé dɔ Klisu me .
Jezu”(Galatinu le 3:26-28). Mawu no dɛ medé dɔ vo dɔ medé me ǎ. (Mesédó 10:34) Ye b'ɛ we nyí vɔsanúxwlemawutó bo na wà sinsenzó nú Mawu. (Nɔdɛxléme 5:10)*

Xókwín Glekigbe ton diakonos ɔ, sunnu alɔ nyɔnu we é nyí. Xókwín Latéengbe ton e è no zán nú diakonos é we nyí sinsenzówató, bo xókwín Glensigbe ton e è no zán nú mesentó é we nyí mesentó. Diakonos alɔ alɔkpa ton le tón azon 28 dɔ Alexwí Yɔyɔ ɔ me, bo ɖokpo dɔ ye me bo dó gesí Phebe, mesentó nyɔnu (diákonon) dɛ, bo lé nyí diakonu azon wè dɔ Filipunu le 1:1, 1 Timótée 3:8-13 kpo Hlɔmanu le 16:1 kpo me.

“Dìn ɔ, agbaza Klisu ton we mi nyí, bo ɖokpo ɖokpo miton nyí wǔjónú ton, bo Mawu sɔ mesédó le dó agun ɔ me je nukon, bo gbeyidɔ le nyí wegɔ ɔ, bo ye nyí mɛsi le, bo ene gudo ɔ, nǔjiwǔ le, ene gudo ɔ, azon gbɔ nú me, alɔdido me le, nǔnina le, kpo gbè vovo le ɖidɔ kpo.” (1 Kɔ 12:27-29)

Mawu gbɔn Pɔlu jí bo xlé jijo e è na dɔ nú lengbonyitózɔ ɔ le é. Dó Pɔlu xwedó jijo alɔ nǔwukpikpé sunnu ene le ton wutu ɔ, é ɖɔ xó dó jijo, nǔwukpikpé mesentó dɛdɛe é cí ɖɔ ye no d'alo dɔ azɔ taji ene e nukúnkpénuwutó le, nukúnkpénuwutó le, nukúnkpénuwutó le, nukúnkpénuwutó le ton no wà é me é jí. Azɔ e Agbaza ɔ sín wǔjónú ɖevo le no wà le é lo dɔ taji, bo dɔ dandan, bo dɔ taji bo lé dɔ dandan, sunnu alɔ nyɔnu we na bo dɔ ye wà we ɔ ne.

Nyɔnu E È Dɔ Nǔ Dó Nyikɔ Wu le É

Dò Alexwé Yɔyɔ ɔ me ɔ, è no tuùn nyɔnu gègè kpo nyikɔ yeton kpo hwenu e xókwín e no xò nǔ kplé le é dɔ, me b'ɛ, me ɖokpo ɖokpo, me b'ɛ, no xò sunnu le kpo nyɔnu le kpo kplé é. Gbɔn diakonos Mawu ton sín azɔ le gbígbéjé kpón gblame ɔ, medé dɔ na kpéwú bo na tuùn ɖɔ azɔ dɛ le tɔn bo è byɔ nyɔnu Klisanwun le ɖɔ ye ni wà alɔ è gbé ɖɔ ye ni ma wà ó à jí.

“Amɔ, nya e no nyí Ananíyasi é kpódó asi ton Safila kpó sa gle dɛ, bo asi ton tunwun ɖɔ é hen akwé e é mɔ é dɛ dɔ édɛe ... nú ganxixo aton mɔ, bo asi ton wá xwé ɔ gbe, é tunwun nǔ e je é ǎ, bo Piyée ɖɔ n'i ɖɔ: ‘Dɔ nú mì ɖɔ akwé mɔhun we a sà gle ɔ a jí.’ Bɔ é yí gbe n'i ɖɔ: ‘Een, nú akwé mɔhunkoton.’ Lo ɔ, Piyée kanbyó e ɖɔ: “Nɛ ka gbɔn bo mi me we léé dɔ gbe kpó, bó ná tén Ye Aklúnɔ ton kpón?” (Mesédó 5:1-2; 7-9)

Nǔ e è ɖɔ é: Safila kpo Ananíyasi kpo dɔ adingban nú Yesinsen, hwéhuhu e è jló na wà é we.

“Ahwanvu nyčnu dę ka ɔo Jopęe, bo ę nɔ ył ę ɔo Tabita, tınme tɔn we nyı Dɔkasi, bo nŭɔagbewiwa kpódó xomęnyınyı kpó nó gó ayı me n’ı.”(Mesédó 9:36)

Xósin: Tabita, Dɔkasi nɔ d’alɔ wamamɔnɔ le gbɔn ɔagbewiwa kpo alɔdido me le kpo gblame. Azŏ ę ę nɔ wà ɔò kplédókpó ɔ gudo ę dę.

“É (Piyęe) yi Mali e nyı Jaan e nɔ lé nyı Maki ę sín nɔ xwęgbe, bo me gęgę kplé ɔò fine bo ɔò ɔe xò we.” (Mesédó 12:12)

Xósin: Mali nɔ zán xwé tɔn dó bló bo me mímé lée nɔ kplé. Ɖò ninɔme elɔ me ɔ, kplékplé ɔ sín linlin we nyı ɔo ę ni xodę bo byɔ ɔo Klisanwun le bı ni nɔ ayıjayı me, amŏ, ɔò taji ɔ, nú Piyęe, ɔò hwenu klewun dę je nukɔn nú hwenenu ɔ, Eloodu gbò ta nú Jaki.

“Ee ę (Lidia) le yehwesin gudo ę ɔ, ę byɔ mı ɔo ‘Enyi mi mɔ ɔo un nɔ gbeji nú Aklunɔ ɔ, mi wá xwé ce gbè.’ Bo ę ɔu ɔo mı jí.” (Mesédó 16:15)

Xósin: Lidıi zán nŭɔokan tɔn le dó kpé nukún dó Pɔlu kpo me e xwedó ę le ę kpo wu.

“Me dę le ɔò ye me bo ɔı nŭ, bo gó nú Pɔlu kpo Silasi kpo, Glekinu e nɔ sèn Mawu le ę gęgę, kpodo nyɔnu nukúnɔjeji gęgę kpo.” ... “Jwifu ęné lée (súnnu kpódó nyčnu kpó) ɔó sísí hú me e ɔo Tesaloniki lée, yę yi Mawuxó ı kpódó akpàkpà sɔ me kpó, bó nó gbéjé Mawuxówéma ı kpón ayihɔngbe ayihɔngbe, bó ná kpón ɔo nŭ ęné lée nyı mŏ a jí. ... “Amŏ, meɔé lée wá xwedó e, bó ɔı nŭ, bo Dionisiwúsi e ɔo hweɔɔxɔsá Aleopagi tɔn ı kpódó nyčnu e ę nɔ ył ɔo Damalıi ı kpó, kpódó me ɔęvo lée kpó ɔo yę me.”(Mesédó 17:4, 11-12, 34)

Xósin: Damalisi ɔı nŭ. É sixu ko nyı nyɔnu Atenı tɔn nukúnɔjeji dę, ɔó ę ɔò kplédókpó ɔ jí ɔò Aleopagi hwenu e Pɔlu ɔò xó ɔo we ę.

“Éné ı gúdo ı, Pólu gosın Aténi, bó yi Kɔlęntı, bó mɔ Jwifu dę bo ę nɔ ył ę ɔo Akilasi, ę nyı Pɔntunu, bó gosın Italie kpó asi tɔn Plisilu kpó. ę ɔó jlŏ ɔaxó ɔò gbigbo lixo, bo ɔo xó bo kplón nŭ me le pépépépé dó Jezu wu (lee ę wlan gbɔn ɔò Alexwıí Xóxó ɔ me ę), ę ɔò mŏ có, baptem Jaan tɔn keɔe we ę tuùn, bo ę je xó ɔo jí kpo akónkpinkpan kpo ɔò kplóngbasá ɔ, amŏ, hwenu e Plisilu kpo Plisila kpo ę.

Akilasi ɔótó ę, bo ye kplá ę, bo tın Mawu sín ali ɔ me n’ı céɔcéɔé.”(Mesédó 18:1-2; 24-26)

Xósin: “Ye,” Akilasi kpo ası tɔn Plisilu kpo kplón nŭ Apolosu, ę nyı Akilasi keɔe ă.

“Ayıhɔngbe tɔn ı, mı gosın toxo ı me, bó wá Sezalée, bó byı Wen Ɖagbejlátı Filipu xwé, bó nɔ kpó xá ę, ɔó ę ɔó vı nyčnu ene e ma da asú ă, bó nó ɔo Mawuxó nú me lée.”(Mesédó 21:8-9)

Nŭ e ę ɔo ę: Filipu sín vı nyɔnu le ɔo nŭɔɔɔ’ayı. Ɖò 1 Kɔlęntinu le 14:21 me ɔ, mı kplón ɔo nŭɔɔɔ’ayı le nyı nŭɔıtı le tɔn. Nŭ ɔebŭ xlé ɔo nyɔnu le keɔe we ye nɔ ɔo nŭɔɔɔ’ayı na alŏ hwenu e ye ma kplé ă ę keɔe ă.

“Un sɔ nɔvı mıtɔn nyčnu Febé e nyı mesentó agun tɔn e ɔo Sankleée ı me ı dó alɔ nú mi.” (Hlɔmanu le 16:1) **Xósin:** Biblu dę le nɔ lile diákonon dó diakɔnu. Loɔ, me ɔokpo ɔokpo, sunnu abı nyɔnu, ɔò Klisu me ɔ, mesentó we, diakono, ɔò Agbaza Klisu tɔn me mŏ ɔokpo ɔ, vɔsanúxwémawutó le we bo na sen Mawu. Biblu ɔo xó ɔebŭ dó sinsenzó alɔkpa e Phebe wà ę

wu ă. Nũ e mĩ tuùn é we nyí ɖɔ é wà sinsenzó. Mĩ lé tuùn ɖɔ é kún kpé nũ e è byɔ dò mesentó e dó asì bɔ è lile dó dekanɔ le é wu dò 1 Timótée 3:12 me é wu ó.

“Mi dó gbe Plisilu kpódó Akilási kpán, azǎgbé ce e ɖo azǎ wa nú Klísu Jezu we, bɔ yě só gbe yětɔn dó axó nu dó gbe ce wú léé. hěnumɔ ce le kpo me e dò gankpá me xá mì le é kpo.”(Hlɔmanu le 16:3-7)

Nũ e è ɖɔ é: Mĩ tuùn azǎ e Mali wà é ă. Amǎ, mĩ tuùn ɖɔ é kún nyí fɔnlínɔ hwenu e é dò azǎ wà we syensyen é ó.

“Agun e ɖo tokɔɔn Azíi tɔn me léé dó gbe sé dó mi: Akilási kpódó Plisilu kpán, kpódó agun e ɖo xwé yětɔn gbe ó kpán dó gbe sé dó mi kpódó ayixa ɖagbe kpó ɖo Aklúnc sín nyíko me.” (1 Kɔlentinu le 16:19)

Xósin: Plisilu kpo Akilasi kpo sín xwé dò hunhun nú Klisanwun le bonu ye na kplé.

“Un dò vo sa nú Evodii we, bo dò vo sa nú Sentici we ɖɔ ye ni dó gbè kpó dò Aklunc ɔ me, dó un dò byɔbyɔ hwi lɔmǎ we ɖɔ hwi xóntɔn nǔgbo ɔ, d’alɔ nyɔnu ene le e w’azǎ dó kpó xá mì dò Wen ɖagbe ɔ jla we xá Klemenu é.”(Filipunu le 4:2-3)

Nũ e è ɖɔ é: É cí ɖɔ Filipu we nyɔnu ene le gosin ɖɔhun. Yě d’alɔ Pólu ɖo Wen ɖagbe ó kpinkplɔn me. Ye wà nũ hú ɖɔ ye ni dò fine kpowun bo na dó dè nũ e cí nũ e ma sɔgbe ă é ɖɔhun é ɖebũ sîn. Yě kplón Wen ɖagbe ó me hwenu e yě ɖo azǎ wa xá Pólu kpódó Klemenu kpó we é.

“Un flín nùɖiɖi jɔ nǔɖiɖi e a dó é, nǔɖiɖi e dò nɔ towe Lɔyisi kpo nɔ towe Enisi kpo me je nukɔn é, bɔ ðin ɔ, é dò hwi lɔ me.” (2 Timótée 1:5)

Xósin:Ye jó nùɖiɖi yetɔn dó nú xwédo yetɔn.

“Nũ wlán wěma éló sé dó Filemɔ, azǎgbé mĩtɔn vívéná ó kpódó nɔví mĩtɔn nyɔnu Afiya kpó, kpódó ahwanfuntó hàtɔ mĩtɔn Aacípu kpó, kpódó agun e ɖo xwé towe gbe é kpán.” (Filemɔ 1-2)

Xósin:“Afiya” Klisanwun nyɔnu e Pɔlu kpo Filemɔ kpo tuùn é ɖé we.

Nyɔnu le gbɔn Xógbé Kplékplé le gblame - Me Bĩ, Me ɖokpo ɖokpo kpo Me Bĩ kpo

“Me e yí xó tɔn le ɔ, ye bló baptem, bɔ gbétɔ afatón afɔwó-afatón (3.000) mǎ gó nú ye gbè ene gbè.” (Mesédó 2:41).

Xósin:Sunnu kpo nyɔnu kpo dò “me e yí Xó Tɔn le é” me.

“Ahwanvu le wá gbeta ɔ kɔn ɖɔ me ɖokpo ɖokpo na sé nũ dó nɔví e dò Judée le é lee é kpéwú gbɔn é.”(Mesédó 11:29)

Xósin:Nyɔnu le lɔ dò “me bĩ” me, ene wu ɔ, nyɔnu le d’alɔ dò nũ e è na tuùn é me.

“Éné ó gúdo ó, mesédó léé kpódó agunnukɔntó léé kpó, kpódó agun ó bĩ kpán mɔ ɖɔ émí ná só medé léé ɖo yě me, bó ná sé yě dó Antyóci kpódó Pólu kpódó Baanabási kpán.” (Mesédó 15:22)

Xósin:Nyɔnu le dò “agun ɔ bĩ” me. Ene wu ɔ, nyɔnu le nɔ d’alɔ dò nũ e è na cyan le é me.

“Ee ye sé ye dó ɔ, ye yi Antyci, bo kplé agun ɔ, bo só wema ɔ jó nú ye, bo hwenu e ye xà ɔ, xome hun ye, dọ akɔnkpinkpan e dọ wěma ɔ me é vívì nú ye.”(Mesédó 15:30-31)

Xósin:Nyɔnu dẹdẹe sè xó ɔ bo j’awă le é dọ “agun” ɔ me.

“Ene gudo ɔ, é dẹgbe nú sọja kanwekogán ɔ dọ è ni wlí i, bo ka jó è dó kpedé, bonu è ma gbé xóntɔn tɔn le dẹ bonu ye na kpé nukún dó hudo tɔn le wu ó.”(Mesédó 24:23)

Xósin:Sunnu kpo nyɔnu kpo dẹdẹe kpé nukún dó hudo Pɔlu tɔn le wu le é dọ “xóntɔn” le me.

“Me e nɔ wà nǔ nyanya le bí na mɔ wuvě kpo wuvě kpo: Jwifu le je nukɔn, bo Glekinu le na bo d’ewu.(Hlɔmanu le 2:9-11)

Xósin:“Gbetó le bí” nɔ dè vogbingbɔn dẹ dọ sunnu kpo nyɔnu kpo e nɔ wà nǔ dągbe alǒ nǔ nyanya le é tentin ă.

“Dó mi bí we nyí Mawu ví, gbɔn nǔdidi e mi dó nú Klisu Jezu é gblame, dó mi me e è le baptem dó Klisu me le é bí we sọ Klisu sín jijo dó: Jwifu kpo Glekinu kpo, kannumɔ kpo medesúsíninɔ kpo, sunnu kpo nyɔnu kpo ă, dó mi bí we nyí dọkpo dọ Klisu Jezu me.”(Galatinu le 3:26-29)

Xósin:Ví sunnu dé dó ace dọ sén linu bo na dọ tó tɔn sín gǔ. Amă, “lee mi me gègě” bló baptem gbɔn é ɔ, nyɔnu le lo d’eme. Ene gudo ɔ, nyɔnu e dọ Klisu me le é dọ gǔ sín ace Pɔlu ka dọ dọ me e dọ Klisu me le é nyí dọkpo. Medé dọ Klisu me nyí Klisusentó wegó ă dó me bí we nyí mesentó kpódó vǔsánú-xwlémawutó kpó bó ná wa ază nú Mawu. (1 Piyée 2:16 kpo Nǔdexpléme 1:6 kpo)

“Me e dọ Babilɔnu bo é lɔmă sọ sọ dó gbe sé dó mi.” (1 Piyée 5:13)

Xósin:“É” sixu nyí nyɔnu Klisanwun dé alǒ Klisanwun le sín kpléklé dé – un tuùn ă.

“Nye mexó sọ, un dọ wěma sé dó nyɔnu e Mawu sọ é kpódó ví tɔn léé kpán we; (2 Jaan 1:1)

Xósin:“Nyɔnu e è sọ é” sixú nyí Klisusentó nyɔnu dé abí kpléklé Klisusentó léé tɔn – un tunwun ă.

Xókwín le bí, dọkpo dọkpo kpo nyɔnu le kpo d’eme. Ene wu ɔ, Nyɔnu le dó na d’alɔ d’eme bonu Agbaza Klisu tɔn na w’ază di agbaza e dọ bú é dɔhun é ma nyí mă ă ɔ, agbaza ɔ sín akpáxwé dé we è nɔ kpón dó mɔ dɔn e dọ agbaza ɔ jí é dé alǒ kú.

Nyɔnu le sín Ază kpo Linlin yetɔn kpo

“Hǔn, enyi a .(sunnu abí nyɔnu) dọ nǔ abí nu ahan, abí nǔ dẹbǔ e mi ná wa sọ, mi wa bí dó kpa susu nú Mawu. mi ma dó xomesin nú Jwifu léé ó, abí me e ma nyí Glěsinu ă léé abí agun Mawu tɔn dẹbǔ ó, lě e un nɔ ba gbɔn nǔ e un nɔ wa léé bí me, bó ná nyó me bí nukún me é. Mi xwedó kpóndéwú ce, lě e nye nɔ xwedó kpóndéwú Klisu tɔn gbɔn é. Din sọ, un kpa mi, dó mi nɔ flín m̀ dọ nǔ bí me, bó nó xwedó sén e un kplón mi léé. Lo sọ, un jló dọ mi ní tunwun dọ Klisu we nyí gǎn nú súnnu dọkpó dọkpó; súnnu sọ we nyí gǎn nú nyɔnu, bo Mawu nyí gǎn nú Klisu. Sunnu dẹbǔ dọ dẹ xo we, abí é dọ gbeyídọ Mawu tɔn dọ we, bó dọ nǔ cyón ta we sọ, é nó kón ta tɔn (Klisu). Lo sọ, nyɔnu dẹbǔ ma sọ avɔ dó ta ă, bó dọ dẹ xo we abí é dọ Mawuxó dọ we sọ, é nó dẹ winnyá nú gǎn tɔn; dó nǔ dọkpó sọ we é

nyí xá è kpa ò n'i. Ðó enyi . è *no só avo cyon nyonu á* . è *ni kpa òa tòn lómǎ, loo, enyi é nyí winnya nú nyonu òa è ni gbò òa tòn, alǒ xwélé òa tòn o, é òó na cyon nú ta.*”(1 Kòlèntinu lè 10:31– 11:6)

Xósin:

- mi no ba me òé ó sín òagbe hwe bí nu – 10:24
- nú òéǒǒ e mi ná wa ó, mi ná kpa susu nú Mawu – 10:31
- sunnu kpo nyǒnu kpo mi, mi ma só ta miton dó kó me ó – 11:4. ma no kpon Klisanwun wamamawo e òò akwe linu é dó mo me e ma òò taji á é ó – 11:21
- ma kpon núniná gbigbo tòn towe dó mo nú taji ó – 12:
- wanyiyi we òa taji hu – e no no te kaka soyi. - 12:31-13:13 me.
- mi no dó wusyen lanme nú miǒée, no òó sísí nú miǒée, no òó sísí nú miǒée bo òò taji o, me e òó azǒ nú òagbe miton lè é, mi no nyi alò nú xódóxáme – 14.

Xósin: “Ma dó xomesin nú Jwifu lè kpo Glekinu lè kpo ó” sín tinme we nyí òa ma nyí nú e no zón bo noví sunnu alǒ noví nyonu Klisanwun òé no hen núǒǒǒ tòn bú gbón aca yeton lè kpo aca yeton lè kpo sísí gblame ó.

Xósin:“Akowé” o gosin xókwín Glekigbe tòn paradóseis e tinme tòn nyí núkplonme o sín nú taji é me. (Thayer tòn)

Nú e è òa é: “Núǒǒǒ’ayí” sín xókwín Glekigbe tòn profeteuoo me, tinme tòn we nyí nú e na je òò soǒgudo bo kúnkplá axosuǒuto Mawu tòn lè é òǒǒ alǒ òa xó, jla, nú e è sixu tuùn gbón núǒǒǒléme Mawu tòn keǒe gblame é. (Thayer tòn)

Xósin:“Gbetó lè bí” gosin xókwín Glekigbe tòn andrós me, bo tinme tòn nyí sunnu alǒ asú soǒgbe xá me e è no mo lè é.

Nú e è òa é: “Nyonu lè bí” gosin xókwín Glekigbe tòn gunaikós e tinme tòn nyí nyonu alǒ así é me.

Xósin:“È no kpa òa alǒ è no kpa òa” - Nyonu e è no kpa òa yeton lè é no xlé tódonnúme agaletó, alǒ agale tòn. (Adamu Kláki)

Nú e è òa é: Pòlu òò flínflín Kòlèntinu lè we òa sísí kpo sísí kpo òò taji hugǎn vlafo hú aca hwenu e è òò òe xò we alǒ òò núǒǒǒ’ayí òa we é. Aca hwenenu tòn we nyí òa sunnu lè òó na òè nú e ye cyon ta é sín gǎn yeton nukon, bo nyonu lè kún òó na mo ye òò agbawungba bo ma cyon ta ó á. Ene wu o, nú cyon ta o ka nyí núǒǒǒlòwiwa sín núwiwa òé we à, alǒ aca sísí kpo yéyi kpo tòn òé we à? Asú òé sixu gbé así tòn òó memasi mǒhun wu, bo ma ka na só nú cyon ta á. É cí òa hwe e Pòlu òó nú me é we nyí òa sunnu e ma òè nú e é no cyon ta é sín á é kpo nyonu e no kpe nukún dó ganjininon tòn wu é kpo (asú tòn, tó tòn alǒ noví sunnu tòn mexomawo) e é ma só avo dó cyon ta á é kpo we nyí òa é ni dó vǒ nú Mawu. Ye me wè lè bí we no gbà aca kpo aca sísí tòn e òò xá yeton me é kpo, alǒ ace e sén na lè é sixu ko byo òa è ni yí gbè nú núwiwa pagáwùn lè tòn. Nú ene gbé òa sunnu lè alǒ nyonu lè ni ma xodé alǒ òa núǒǒǒ’ayí ó á. Amǒ, meǒéekannuninon kpo meǒéekannuninon kpo e meǒé òó òò Klisu me é òó na zón bo è na gon sísí òó nú me òevo lè alǒ na zón bo è na gon sísí òó nú me òevo lè gbédé á.

“Nyɔnu dɔ na dɔ wuntun acekpikpa tɔn dɔ ta tɔn jí, dɔ wensagun le wutu. É dɔ mɔ́ có, dɔ Aklunɔ me ɔ, nyɔnu dɔ éđée sí dɔ sunnu me ă, sunnu ka dɔ nyɔnu me ă, dɔ lee è bló nyɔnu sín sunnu me gbɔn é ɔ, mɔ́ jen nyɔnu we jí sunnu gbɔn ðin é ne. è ka ko kplɔn mi dɔ enyi sunnu dɔ ɔa gaga ɔ, winnya we é nyí n’i, bo enyi nyɔnu ka dɔ ɔa gaga ɔ, susu we é nyí n’i à cé? (1 Kɔlentinu le 11:10-16)

Xósin: Nuwiwa nyɔnu e ma no sí asú tɔn, ta tɔn ă é tɔn le sɔgbe ă.

Xósin: Ðò hwenu e Hlɔma dɔ ace kpa we dɔ gbè ɔ me je nukɔn nú Klisu é kpo hwenu e é je gudo tɔn é kpo ɔ, è no kpɔn nyɔnu le gègè dɔ mo sunnu le sín ace alɔ hlɔnhlɔn gló. Nú nyɔnu e wlí alb le é ɔ, avɔ e no cyɔn ɔa yetɔn é no xlé dɔ 1) é dɔ alɔwliwli me, 2) é no hwíhwé éđée dɔ asú tɔn gló, 3) é no xlé dɔ emi dɔ jlě jí bo lé mé, bo 4) é no cyɔn alb jí tɔn dɔ nú e sunnu le no byɔ e le é sí. È no kpɔn nyɔnu dèđee ma no cyɔn ta ă le é dɔ mo gũfɔntó hwehwe, bo no nyí agaletó dèđee è no gbò ɔa yetɔn kpɛví, bo no kpa ta alɔ no kpa ta le é. Aca e dɔ aca dé me le é no hen me gannugánnú lee sɛn e dɔ aca devo le me é no byɔ gbɔn é ă. Égbé dɔ fí dé le dɔ gbè ɔ me; ði, Inde, nyɔnu le no dɔ wuntun alɔwliwli yetɔn tɔn le. Enyi alɔwliwli Hindu le tɔn ko fó gudo ɔ, è dɔ na jó alb tɔn le dɔ gbédé ă. É dɔ na no dɔ alɔké hwebĩnu bo na dɔ xlé dɔ emi ko wlí alb.

Xósin: Avɔ e è no só dɔ cyɔn ta nú me é (palla dɔ Glekigbe me) nyí wuntun nyɔnu e wlí alb é tɔn, bo dɔ aca yetɔn me ɔ, é nyí wuntun acekpikpa asú tɔn tɔn dé.

Xósin: Me e dɔ Klisu me bo ‘dɔ yedée sí ă’ le é no xlé dɔ emi kún hugãn me devo le alɔ emi kún hwe ó, loɔ, emi sɔgbe xá Mawu bo lé dɔ hudo tɔn dɔ axɔsuɔuto Tɔn me. Equal in Christ no dɔo alixléme Mawu tɔn e dɔ dɔ sunnu we dɔ azɔ dɔ xwédo ɔ me é ă, bo nyɔnu ɔ we nyí alɔgotó tɔn kpo xɔntɔn tɔn kpo dɔ núɔɔí dɔ le me, é nyí mesentó tɔn ă. Nú ðebũ e é no wà bo é no klán gbè xá nũkplɔnme Klisu kpo mesédó tɔn le kpo tɔn le é alɔ ee no klán gbè xá aca xá ɔ me tɔn le bo togun ɔ no mo dɔ núwiwa tɔn le kún sɔgbe ó é ɔ, é no dè sí sí kpò nú asú tɔn, bo no lé só Klisu sín azɔ ɔ dɔ nukɔn ă.

Xósin: Azɔ e è no wà ayihɔngbe ayihɔngbe le é dɔ na dè sí sí kpo yěyi kpo xlé b’è no zón bo bũnino no tĩn dɔ kancica le bí me é na bo nyí dɔ xwédo me, dɔ togun me, dɔ azɔme, dɔ acekpikpa me alɔ dɔ agun me é na bo nyí dɔ kplékplé me alɔ dɔ kplékplé me ă ɔ. Me e dɔ Klisu me léé bí, súnnu abí nyɔnu, dɔ tenme gbigbo tɔn dɔkpó ɔ dɔ Mawu nukɔn. “Nɔví léé mi, hwenu e mi kplé léé ɔ, me dɔkpó dɔkpó dɔ ná ji han, 1 nũkplɔnme, nũdɛxléme, gbè tenme tenme, 2 abí xógbe e è no tĩn me é. ényí medé má tĩn ă ɔ, yě me dɔkpó dɔkpó (sunnu abí nyɔnu) ní no abwe dɔ sinsenɔ me (agbaza Klisu tɔn e kplé é) bó ná dɔ xó nú éđée (é nyí sunnu alɔ nyɔnu ă) kpódó Mawu kpó nú gbeyídɔ we abí atɔn (é nyí sunnu alɔ nyɔnu ă) ní dɔ xó, bo me dè léé (é nyí sunnu alɔ nyɔnu ă) ní no abwe ma 3 what is said. Ðó mi bí sixú dɔ xó dɔ gbeyídɔ Mawu tɔn me dɔkpó dɔkpó, bónú me bí ná kplɔn nú, bó ná dɔ wusyɛn lanme nú me bí, bo gbeyídɔ Mawu tɔn léé sín gbigbo no hwíhwé yedée dɔ gbeyídɔ léé sín ace gló. (ekkleesíais – kplédókpó le). (1 Kɔlentinu le 14:26-36)

Xósin: Klisanwun e dɔ Kɔlenti le ɔ, ye kplé dɔ kpo ði Agbaza Klisu tɔn dɔhun fi e ye no ji han dɛ, bo no kplɔn nu me (didacheén), 5 bo no na nuɔɔle le lobo no dɔ xo dɔ gbe devo le me gbɔn lilédógbedevometɔ le ji. Linlin e wu mí kplé dɔ kpó é we nyí dɔ ye na dɔ wusyɛn lanme nú

Klisanwun le bonu ye na kpó dọ̀ gbeji bo wà azɔ̀ ɔ̀agbe le. Xóɔ̀tɔ̀ le, sunnu le alɔ̀ nyɔ̀nu ɔ̀ɔ̀ɔ̀e è ma sixu mɔ̀ nukúnnú je me ắ, ɔ̀ ɔ̀ gbè lileɔ̀dɔ̀gbeɔ̀evometɔ̀ ɔ̀e ma ɔ̀ ɔ̀ fine ắ wutu le é ɔ̀ ɔ̀ na nɔ̀ abwe. Nũ e me bĩ nɔ̀ xɔ̀ɔ̀, nɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ xó alɔ̀ nɔ̀ jihan ɔ̀ ɔ̀ hwe ɔ̀okpo ɔ̀ nu le é kpo na zɔ̀n bɔ̀ jonɔ̀ le na lin ɔ̀ "a ko cí ayi me" bo na lé glɔ̀n ali nú è bɔ̀ è na sè wen Mawu tɔ̀n. Enyi è yí gbè nú me bĩ ɔ̀ ɔ̀ ye ni ɔ̀ ɔ̀ xó alɔ̀ jihan bɔ̀ ye je gudo nú yedée ɔ̀, sísí ɔ̀iɔ̀ nú Mawu kpo nɔ̀zo metɔ̀n kpo we.

Nũ e è ɔ̀ ɔ̀ é: "Gbeyíɔ̀ we abĩ atɔ̀n we nɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ xó" – gbeyíɔ̀ ɔ̀, súnnu abĩ nyɔ̀nu e jí Mawu nɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ xó gbɔ̀n é we. (Sín xógbè Glekigbe tɔ̀n Thayer tɔ̀n me)

Nũ e è ɔ̀ ɔ̀ é: Hwenu e Pɔ̀lu kpó ɔ̀ ɔ̀ xó e ɔ̀ ɔ̀ xó ɔ̀ ɔ̀ tuto ɔ̀iɔ̀ jí é jí we é ɔ̀, é kplɔ̀n nũ nyɔ̀nu Kɔ̀lentinu le ɔ̀ ɔ̀ ye ni nɔ̀ abwe, bo ma ɔ̀ ɔ̀ asú yetɔ̀n (idíous – one's own) sín xó te ó, loɔ̀, ye ni nɔ̀te bo kan nũ byɔ̀ e hwenu e a na wá xwégbe é. Alixléme Pɔ̀lu tɔ̀n le na kàn Klisanwun nyɔ̀nu ɔ̀ɔ̀ɔ̀e asú yetɔ̀n nyí pagáwùn, kú alɔ̀ jó ye ɔ̀ ɔ̀ le é ắ. Nu taji ɔ̀ we nyi ɔ̀ ɔ̀ ye ni nɔ̀ si asú yetɔ̀n e ɔ̀ ɔ̀ nukplɔ̀nme we ɔ̀ bo nɔ̀ si me ɔ̀evo le – sunnu, nyɔ̀nu alo jonɔ̀ le. Ene wu ɔ̀, "sén ɔ̀" sixu ko ɔ̀ ɔ̀ gesí ɔ̀ ɔ̀ sén kplɔ̀ngbasá le tɔ̀n le alɔ̀ aca le we.

Xósin:Enyi Klisanwun le bĩ kplé ɔ̀ ɔ̀ kpó ɔ̀, ye ɔ̀ ɔ̀ na ɔ̀'alo ɔ̀ ɔ̀ nũwiwa le me ɔ̀ ɔ̀ tuto jí, bo na lé ɔ̀ ɔ̀ sísí nú me ɔ̀evo le, ye bĩ we na ɔ̀ ɔ̀ xó ɔ̀ ɔ̀ hwe ɔ̀okpo ɔ̀ nu bo na ɔ̀n nũ le wá gũfínfón kpo hwinyan hwinyan kpo me ắ. Nyɔ̀nu le ɔ̀ ɔ̀ na kàn nũ byɔ̀ alɔ̀ xò nũ kpɔ̀n ɔ̀ ɔ̀ xó e sunnu e nɔ̀ kpé nukún ɔ̀ ɔ̀ ganjininɔ̀ yetɔ̀n wu é ɔ̀ ɔ̀ le é jí ắ, é na bo nyí asú yetɔ̀n, tɔ̀ yetɔ̀n alɔ̀ nɔ̀ví sunnu yetɔ̀n alɔ̀ ye ɔ̀ ɔ̀ na ɔ̀e linlin e ma ɔ̀ ɔ̀ sísí nú me ắ é xlé ɔ̀ ɔ̀ taji ɔ̀, sunnu ɔ̀ebũ wu ắ.

"Hũn, mi me e Mawu sɔ̀, mi nyí me mímé, mevívé, mi ɔ̀ ɔ̀ ayixa e nɔ̀ sè wuvě xá me é, xomenyínyó, meɔ̀éesóhwe, xomeffá, kpóɔ̀ suúlu kpó, ... Klísu sín xó ɔ̀ ní nɔ̀ mi me ɔ̀okun, bó ná kplɔ̀n nũ miɔ̀e, bó ná kplɔ̀n nũ miɔ̀e kpóɔ̀ nũnywe bĩ kpó, bó ná ji han gbígbo tɔ̀n léé, bó ná kpa susu nú Mawu kpóɔ̀ ayi mitɔ̀n kpó."(Kolɔ̀sinu le 3:12, 16)

Xósin: Nyɔ̀nu le kpo sunnu le kpo ɔ̀ ɔ̀ "me e è cyan le é" me. Ye me wè le bĩ we ɔ̀ ɔ̀ na kplɔ̀n nũ me, bo na lé ɔ̀ ɔ̀ wě xá me kpo nũnywe kpo, kpodo nũnywe kpo. Alixléme ɔ̀ ɔ̀ abwe ɔ̀ ɔ̀ è ni wà mɔ̀ ɔ̀ meɔ̀esunɔ̀ tentin alɔ̀ kpléɔ̀kpó jí. Wemafo ɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ è nɔ̀ kplɔ̀n nũ me kpo wéɔ̀xáme kpo ɔ̀ ɔ̀ hanjiji me ɔ̀ ɔ̀ ayi me nú Mawu. Amắ, nũkplɔ̀nme kpo wéɔ̀xáme kpo byɔ̀ ɔ̀ meɔ̀e ni ɔ̀ ɔ̀ xó sín ayi metɔ̀n me, é na bo nyí xógbè e è wlan é alɔ̀ xógbè e è ɔ̀ ɔ̀ é ɔ̀ ne.

¹ *Đehan Strong tɔ̀n*1568; Vine's Expository Dictionary - è nɔ̀ xlé je nukɔ̀n ɔ̀ ɔ̀ "alɔ̀ví le xixo alɔ̀ xixo (ɔ̀ ɔ̀ hanjiji sín kàn le jí)"; ene gudo ɔ̀, "han mímé ɔ̀e, bɔ̀ è nɔ̀ ji kpo hanjiji kpo, ɔ̀ehan ɔ̀e. Strong sín Numero le kpo Concordance kpo - hanjiji sín akpáxwé ɔ̀e; é we nyí ɔ̀, ode mímé ɔ̀e (è nɔ̀ xwedó gbè, han alɔ̀ nũxixo sín nũ ɔ̀evo le; "ɔ̀ehan" ɔ̀e); ɔ̀ ɔ̀ kpléklé me ɔ̀, Đehan le sín wema. Thacon a striking, Le twang.

² *Gloossa*, gloóssee, NT#:1100 de Strong - 1. ɔ̀e, agbaza sín wũjɔ̀nú, xóɔ̀iɔ̀ sín wũjɔ̀nú: Maki 7:33,35. 2. ɔ̀e ɔ̀e; ene we nyí ɔ̀, gbè e togun ɔ̀e nɔ̀ zán bo gbɔ̀n vo nú akɔ̀ta ɔ̀evo le tɔ̀n é (Thayer's Lexicon); é we nyí ɔ̀, "Kletinu léé kpóɔ̀ Alabunu léé kpó ɔ̀, mí nɔ̀ se bɔ̀ yě nɔ̀ ɔ̀ nũjívũ e Mawu wa léé ɔ̀ ɔ̀ gbe mĩtɔ̀n me" (2:11 KJV).

³ *Diakrinetusan* Strong sín NT#:1252 – Thayer sín xógbe Glékigbe tòn - bló vogbingbòn, dè vo, dè vo.

⁴ laleoo NT#:2980 - Thayer sín xógbe Glékigbe tòn - è na zán xógbe le dó dè linlin metòn xlé, bo na lé dè linlin metòn le xlé;

⁵ *Didaskálu*(didacheén) - Strong sín NT#:1321, - tón azon 97 - 83 bo kàn nùkplònme Jezu tòn le, Yesinsen alò Mesédó le tòn, azon 5 nú Falizyen le, azon 1 òkpo òkpo nú Jaan Baptemublonumetó ò, nyònu le . [1]. Timotée 2], Jezabeli . kpo Baláamu kpo 3 nù òveo le azon mòkpan.*Didaskeyin*Hlònhlòn tònNT#: 1320, é tón azon 59 – 46 òi gǎn ò Wèndagbe-Wema le me, azon òkpo òi dotóo ò Luki me, azon 1 ò wema le me òi mǎsi bo azon òkpo òi gǎn ò Jaki me.

Linlin Mèdèdóvo Kplékplé le Tòn:

Nùwlanwlan Albert Barnes tòn le

“Ye dó na kplón nù me le ǎ, ye ka dó na lé dó xó te nú me e ò xó ò we le é ǎ’ Rosenmuller. É sixu ko nyí ò, ò ye bló nù òi gbigbo mímé we só dó ayi me nú nyònu le wutu ò, ye ko yí azǎ mǎsi togun tòn tòn.”

Commentaire: Ye hen nukplònme didactic tòn e no nyi lecturing / sermonisation ò.

Nùtinme Adamu Clarke tòn

“Sén Jwifu le tòn dé tìn (ò ayi xógbe e ò ò “lee sén ò lo ò gbòn é” wu é); Bo xó e Rabi Eliezer ò le é, lee è jla gbòn é, Bammidbar Rabba, sec.

Roy C Deve

“Kplé e ò 1 Kòlèntinu le 14:26-40 me é sín linlin we nyí ò è ni zán nùnina gbigbo tòn le bo lé yí lè yetòn le. Gbeyiò le ò nùnina nùòd’ayí tòn yetòn zán we. È na gbè ye ò ye ni ò xó ǎ [bo na no abwe]. Enyi ye na kplón nùde (ò wen e ò asú ò/gbeyiò ò jí wá we é linu ò) ye dó na ò nùòd’ayí ò te ǎ, lo, ye dó na nte bo na kan nù byò asú yetòn le ò xwégbe ò s Òò Contending pour la foi octobre/1995, wex. 2; Guy N. Woods, Nùkanbyò le kpo Xósin le kpo ÒÒ ÒÒ ÒÒ ÒÒ ÒÒ: 1976), wexwe 106-109.

Guy N. Atín

“Mǎ mǎ e ka nyí nyònu dǎde è byò ò ye ni no abwe ò akpáxwé e jí è ò nù kplón dó we é me é (1 Kòlèntinu le 14:34, 35)? Gbeyiò dǎde xó mí ò ò akpáxwé e wá yí é me le é sín asì le we (xó e é ò dó wemafò e wá yí le é jí é). hwenu e jexa é we nyí ò, kaka je hwenu e ye na kpéwú bo na kan nù byò asú yetòn le ò xwégbe é. Òò Akpáxwé Nùòd’ayí Tòn, Woosun /1995 tòn me, wex. 10; sín Roy C Deaver sín wema me, Azǎ Nyònu le Tòn (Wellington, Texas: Ace e è dó bo na wlan nù ò é, Azǎ dǎ ò finé ǎ), wex.13-15.

Me devo le .

“Òò gbè ò me ò Axòsùdùto (Hlòma Tòn) sín bíbǎme ò, è tle na gbè nyònu le bonu ye na ò wǎ xá me ǎ, amǎ, ò Axòsùdùto ò sín bíbǎme ò, sunnu gègè no ba wǎdèxáme asì yetòn le tòn, bo tle no

xwedó ye. É nyó dɔ è ni wà mǎ, enyi è na wědexáme ɔ dò meɔdesuno tantin ɔ ne. Sunnu Ateni tɔn le no kpón nyɔnu le dó mo me e jexa le é ǎ.” Hlonhlon no gbɔje nú me e syen hú me bí é.

Nùkanbyɔ le

1. Febe nyí diacono, mesentó dé. Nugbo ____ Adingban ____
2. Sɔgbe xá 1 Kɔlentinu le 14 ɔ, Klisanwun le no kplé dɔ kpó dɔ linlin e wu .
 - a. ____ Sinsenzó dé wiwa .
 - b. ____ Mi no dó wusyen lanme nú miɔée bo no lé dè wě xá miɔée .

Wemata 6gɔ ɔ

Mesentó le (dò Bībēme)

Mesi le

“Dó hwe eb nu ɔ, mi .(sunnu abí nyɔnu) dɔ ná nyí měsi, a dɔ hudó meɔé tɔn bo é ná lé kplón nùkplónme taji e dò xó Mawu tɔn me léé we. é nyí anšsin we hu dó mi, é nyí nùɔɔdu syensyen ǎ, dɔ me e no ɔu anšsin ɔ, ɔkpóvú we é nyí, bó mo nǔ je hwejiɔ xó ɔ wú ǎ. Loɔ, nùɔɔdu syensyen ɔ, mexo le tɔn we, ye me e ko tuòn nǔ ɔagbe dò nǔ nyanya me, bo ye ko kplón bo no tuòn nǔ ɔagbe dò nǔ nyanya me le é.” (Eblée le 5:12-14)

Xóta e è no mo dò Alexwé Yɔyɔ ɔ bí me é we nyí dɔ è ni jla Wen ɔagbe ɔ me e bú le é. Wenɔagbejlató xwè kanweko nukontɔn ɔ tɔn le wà azǎ e nyí wenɔagbe ɔ kpinklɔn me e bú le é sɔgbe xá Mesédó 8:4 é. Klisanwun sunnu kpo nyɔnu kpo e gbakpé sín Jeluzalemu le é no jla Xó ɔ dò fí ɔebǔ e ye yi é.

Me éné léé (me e xó mí dɔ ɔ wemafɔ 4gɔ ɔ me léé) je nukɔn, bó ɔ te kpón mí ɔ Tlowasi, amǎ, mí dó tɔjihún sín Filipu hwenu e mí ɔu wǔxúxú e me è ma dó tón ǎ é sín azǎn léé gúdo é, bo azǎn atóón gudo ɔ, mí wá mo yě ɔ Tlowasi, bó no fíné nú azǎn ténwe. Aklúnɔzángbla nukontɔn ɔ gbe ɔ, mí kplé bó ná ɔu wǔxúxú, bo Pólu ɔ xó xá yě, dɔ ayíhóngbe tɔn ɔ, é ná yi. (Mesédó 20:5-8)

Xósin:Xókwín Glekigbe tɔn dialegomai e è lile dó “ɔ xó” é (è lile nyi dò lee è jla gbɔn dò KJV me é) sín tinme we nyí, ɔ xó dɔ kpó, ɔ xó, dɔn nǔ alǎ ɔ xó dó nǔ jí. Ene wu ɔ, Pɔlu jla wenɔagbe ɔ dò “axɔsɔdoto ɔ jí” ǎ, loɔ, é ɔ xó dó nǔ e Mawu na me dò Klisu e é jla é me é jí.

Égbé ɔ, wenjlató le no só tinme e ye na dó xóta Biblu tɔn e ye só é dé jí é xlé me e dò Klisu me le é je nukɔn, bo ali ɔebǔ no hun nú ye bo ye na kàn nǔ byɔ ye alǎ ɔ xó dó ye jí ǎ. É dò mǎ có, wenjlató dé le no kplón nǔ me tɔlɔ dò Biblu me, bo no sísé linlin yetɔn le dó akpáxwé e gbéjé kpón we ye dè é jí. È ɔ xó ɔebǔ dó Wen ɔagbe ɔ (Klisu kpódó kú tɔn kpó, ɔiɔi tɔn kpódó fínfón sín kú tɔn kpó) jlá me e ko ɔ Klisu me léé, me e è hwlén gán léé wú ǎ.

Mawu no ganje Klísusentó e ɔ axósdoto tɔn me léé wú, bó ná kplón nǔ me, bó ná jlá Wen ɔagbe ɔ, bó nú meɔé ma kú ó, bo me bí ná no gbéjí vɔsisa gbɔɔɔ ɔhun. Azǎ e Klisu sín Agbaza gbɔɔɔ ɔ, sunnu kpo nyɔnu kpo dɔ na wà é we nyí ɔ:

- (a) **yi gbɔn gbe ɔ bi me** .bó jlá Wen ɔagbe ɔ (Maki 16.15).
- (b) **wa ɔagbe nú gbɔtɔ léé bí;**dò taji ɔ, nú nǔɔitɔ le (Ga. 6.9-10).

- (c) **dó wusyen lanme nú me, hen Agbaza ɔ sín wǔjɔnú le lidǒ** .(1 Kolentinu le 14).
- (d) **ɔ́ xó nú midée** .dò dèhan le kpo han le kpo me (Efèzinu le 5:19).
- (e) **mi sǒ agbaza mitɔn dó savǔ** .nú Mawu vɔsisa gbèdè ɔ́hun (Hlɔmanu le 12:1).

Wlenwín wendagbejjila tɔn e no w'azǒ hugǎn é we nyí me ɔ́kpo ɔ́kpo. É na vewǔ bo è na huzu me gbɔn xóɔɔkɔ́pó me gègè tɔn gblame, wlenwín e è no zán dó bló bo me le no tuùn nǔ le é, bo no lé na fí e è na mɔ nǔ ɔ́evo le dè é.

Enyi è na jla wendagbe ɔ́ gbè ɔ́ bí ɔ́, hǔn agun Klisanwun le tɔn le ɔ́ na sǒ ayi ɔ́ wendagbejjilazó ɔ́ jí hugǎn, enyi nyikɔ Glensigbe tɔn e cá kàn xá azǒ ɔ́ é na bo tle gbɔn ɔ́ebǔ ɔ́ ne; ɔ́, mǎsi, sinsenzówató, mesédó, wendagbejjilató, wendagbejjilató, mesentó, pastó, mexo agun tɔn, nukúnpénuwutó alǒ ahwanvu - amǔ, nyikɔ Biblu tɔn le zinzan na zón bo è na gɔn nǔ lin.

Ete è ka ɔ́ na kplón me?

- Wen ɔ́agbe – Maki 15:16
- Hlɔnhlɔn Mawu tɔn no hwlen me gán – Hlɔmanu le 1:16 ○ Kú, ɔ́ɔ́, fínfón sín kú kpo Klisu sín jixwé yiyi kpo
- Xó - Mesédó 13:1-5. ○ Mesédó le sín Nǔkplónme – Mesédó le ○ Nǔ e un zón lée bí – Mat 28:19 Mǎ ka ná kplón nǔ me?
- Wendagbejjilató le – 2 Timótée 4:5. ○ Ahwanvu le – Maki 15:16
- Klisanwun e gbakpé tò le me le é – Mesédó 8:4 Nǎ è ka ɔ́ na kplón nǔ me gbɔn?
- È ɔ́ na dè wlenwín tawun tawun ɔ́é sín me ǎ, è ka lé byɔ wlenwín tawun tawun ɔ́é ǎ.

Mǎ mǎ e è ka na kplón wen Mawu tɔn?

- Nǔɔ́ɔ́ le bí – Maki 15:16 Hwetenu mesentó tɔn le ka na kplón nǔ me?
- No kplón nǔ me hwenu e ali hun nú we é.

Fíté me e ɔ́ Klisu me lée ka ná yi Wen ɔ́agbe ɔ́ yi?

- Fí ɔ́ebǔ e ye yi é. Mesédó 8:45 .
- Fí e meɔ́é ɔ́ jǎ dè é kpo hwenu e nǔ ɔ́ jǎ è é kpo. Mesédó 13:7 . ○ Hwenu e è kplé ye ɔ́ kɔ́ é. Mesédó 20:7. ○ Dò tò ɔ́evo le me- Mesédó 13:2-3. ○ Gbè ɔ́ bí – Maki 16:15

“Gbeyíɔ́ lée kɔ́dó mǎsi lée kɔ́ ɔ́ agun Antyóci tɔn me: Baanabási, Sinmenyó e è no yló ɔ́ Nigée ɔ́, Lusiwúsi Silenénu ɔ́, Manaen (é kplón nǔ xá axósú Elódu ɔ́) kɔ́dó Sólu kɔ́. yló ye.” (Mesédó 13:1-2).

“Ényí a nɔ yl̩ hwiḍée ḍɔ Jwifu, bó nɔ ḍeji dó sɛn ́ wú, bó nɔ jl̩ aj̩ nú hwiḍée ḍɔ Mawu wú, 18 bó tunwun jl̩ tɔn, bó tunwun n̩ e nyí n̩ ḍagbe ́, ḍɔ sɛn ́ kpl̩n we ́, 19 ényí a nyí w̩ziza nú nukúntint̩nno l̩e; n̩nywé kpódó n̩gbó kpó ́, 21 hwi me e nɔ kpl̩n n̩ me ḍě l̩e ́, a nɔ kpl̩n n̩ hwiḍée ă cé?”(Hlɔmanu l̩ 2:17-22)

N̩ e è ḍɔ é: “m̩si” gosin xókwín Gl̩kigbe tɔn paideuteén me, bó tinme tɔn nyí me e nɔ kpl̩n n̩ me ḍevo é.

N̩ e è ḍɔ é: “M̩si” gosin xókwín Gl̩kigbe tɔn didáskalous me, didáskoon al̩ didáskeis bó tinme tɔn nyí me e nɔ kpl̩n n̩ me é .

“Nɔví ce l̩e mi, me gègě ḍò mi me bo ma nɔ lin ḍɔ emi nyí m̩si ó, ḍɔ mi tuùn ḍɔ è na ḍɔhwe xá m̩ me e nɔ kpl̩n n̩ me l̩ é syensyen hú m̩.”(Jaki 3:1-2)

“Am̩, gbeyíḍɔ adingbanno l̩e ko t̩in ḍɔ togun ́ me d'ayí, l̩e e m̩si adingbanno l̩e ná wá ḍɔ mi me gbɔn é: y̩ nɔ sɔ n̩kpl̩nme e nɔ hen n̩ gbl̩e dó me wú l̩e dó me ḍɔ n̩gl̩, bó nɔ gbé Aklúnɔ e xɔ y̩ ́, bó nɔ ḍɔn n̩ gbl̩e dó y̩ḍée wú tlolo.(pleonexie Gl̩kigbe tɔn) m̩si ene l̩e na zán tan e ye lin l̩ é dó ḍu l̩è mi tɔn.” (2 Piyée 2:1-3)

N̩ e è ḍɔ é: “M̩si adingbanno” gosin Gl̩kigbe me pseudo-didáskaloí bó tinme pseudo tɔn nyí adingbanno bó tinme didáskaloí tɔn nyí al̩ m̩si.

Xósin: Nukúnken nɔ dó gesí jl̩ akwe gègě tɔn e ma nɔ kpé ă é, am̩, é sixu l̩e byɔ jl̩ ze xwé wu bo na ḍó ace al̩ susu.

“Mawu sɔ mesédó l̩e je nukɔn, bo sɔ gbeyíḍɔ l̩e, atɔngɔ ɔ, m̩si l̩e, bó ene gudo ɔ, n̩jiw̩wató l̩e, me e ḍɔ n̩wukpikpé bo nɔ gbɔ azɔn nú me l̩ é, me e sixu d'alo me ḍevo l̩ é, me e nɔ wà sinsenzó ɔ l̩ é, me e nɔ ḍɔ gbè vovo l̩ é. ḍɔ xó dó gbe tenme tenme me a?”(1 Kɔlentinu l̩e 12:28-30)

“Gbetó Kl̩su Jezu e sɔ éḍée jó, bó dó xɔ gb̩e nú gbetó l̩e bí ́, kúnnuḍiḍe tɔn we è ḍe xl̩e ḍɔ hwe tɔn nu, bó Mawu sɔ m̩ mesédó, bó nyí wendagbejlató, un ḍɔ n̩gbó ḍɔ we, un ḍɔ adingban ḍɔ we ă, bó nyí n̩ḍiḍi n̩gbó ́ sín m̩si nú me e ma nyí Jwifu ă l̩e.”(1 Timotée 2:5-7)

“Am̩, Mawu sɔ Wen ḍagbe éné ́ sín wendagbejlató, mesédó, m̩si nú Wen ḍagbe éné ́ sín w̩ḍexáme, ḍɔ un ḍɔ ya ji we l̩e e un ma nyí gbɔn ă é. un ḍeji ḍɔ é hen ɔ, é na có n̩ e un sɔ dó así nú m̩ kaka je az̩n ene gbè é.” (2 Timotée 1:10-12)

N̩ e è ḍɔ é: Xókwín Gl̩kigbe tɔn keerux me we “Jla wen,” al̩ “jla” ḍè.

“Mesentó Aklunɔ tɔn ḍɔ na nɔ ḍɔn jle ă, é nyó wà ɔ, é ḍɔ na nyó xome dó me bí wu, bo na kpl̩n n̩ me, bo na nɔ sín xome ă, bo na nɔ kpl̩n n̩ me e nɔ klán gbè xá e l̩ é kpo xomefifá kpo, bo na ḍɔ nukún ḍɔ Mawu na bló bó ye na lekɔ sín hwe yetɔn l̩e gudo, bo na tuùn n̩gbɔ ɔ, bó ye na wá ayi yetɔn me, bo na gán sín me e awovi ɔ ḍɔ bo wlí ye é sí.”(2 Timotée 2:24-26)

Klisanwun l̩e ḍɔ na d'alo ḍò n̩kpl̩nme me ḍò ali ḍé nu, Eblée l̩e 5:11. N̩ e è byɔ ḍò lengb̩nyitó l̩e, nukúnkp̩nuwutó l̩e, nukúnkp̩nuwutó l̩e sí é ḍokpo we nyí ḍɔ ye ni tuùn xóḍḍók̩pó ganji, bonu ye na dó sixu ḍè w̩ xá me ḍḍee Mawu sɔ az̩ d'así nú ye l̩ é bo l̩é gbé n̩ n̩ ye. Lengb̩nyitó

dědee no sɔ azɔ nŭkplɔnme tɔn yetɔn jɔ nŭ azɔwatɔ e è no sŭ akwe na é dɛ é cí dɔ linlin Biblu tɔn dɛ we ă dɔhun. Sɔgbe xá Efezinu le 4:12 ɔ, lengbɔnyitɔ le dɔ na “dò nŭ sɔ nŭ meɔedɔvo Mawu tɔn le we bonu ye na wà sinsenzɔ (diakonie), bo na dó hen agbaza Klisu tɔn lidɔ.”

Kpɔndɛwú nŭwiwa mesentɔ dɛ le tɔn

Ene wu ɔ, Klisanwun dɔkpo dɔkpo nyí mesentɔ e dɔ azɔ e dɔ dandan é dɛ wà we bo na dó hen agbaza Klisu tɔn dɔ te é. Ene wu ɔ, wemafo e bo d'ewu le é na kpɔndɛwú nŭwiwa yetɔn tɔn klewun dɛ le.

“Izlayéli ví léé bí ní tunwun ganjí dɔ Jezu éné e mi ká nyi aklúzu jí ɔ, Mawu sɔ ε Aklúnɔ kpódó Klísu kpó.” 37 Ée yě se xó éné ɔ, xome sin yě dɛsú, bo yě kanbyɔ Piyéé kpódó mesédó dɛ léé kpán dɔ: “Nɔví ce léé mi, été mí ká ná wa?” 38 Piyéé ka yí gbe nŭ yě dɔ: “Mi me dɔkpó dɔkpó ní lé kɔ sín hwe mitɔn léé gúdo, bó le yehwesin dɔ Jezu Klísu nyíko me, bónú Mawu ná sɔ hwe mitɔn léé ke mi. 40 Jezu lé dɔ xó gɛgɛ dɛvo nŭ yě, bó lé dó akónkpinkpan yě dɔ: “Mi hwlén miɔée gán dɔ gbetɔ nyanya élɔ léé sí.” 41 Éné ɔ, me e yí xó tɔn léé le yehwesin, bo gbetɔ dɛgba dɛ afatɔn (3.000) mɔ́ gó nŭ yě gbe né gbe. Nŭɔitɔ léé sín Kplékplé. 42 Yě nɔ dɔ jlɔ nŭ mesédó léé sín nŭkplɔnme, bó nɔ no kpó, bó nɔ dŭ nŭ, bó nɔ xo dɛ. 43 Bɔ mesédó léé nɔ dɛ nŭdábada gɛgɛ kpódó nŭdábada gɛgɛ kpó xlé gbɔn me bí jí. 44 Me e dŭ nŭ léé bí nɔ no kpó, bó nɔ má nŭ yɛtɔn léé bí dɔ kpó.” (Mesédó 2:36-45)

“Gbe éné ɔ gbe ɔ, è je ya dó nŭ agun Jeluzalému tɔn ɔ jí dɛsú, bo mesédó léé bí gba kpé Judée kpó Samalíi kpó me, 2 me e no sí Mawu léé dŭ Etyeni, bó ya aluwe dɔxó dɛ dó wŭ tɔn. 3 Lo ɔ, Sólú dɔ agun ɔ hen gblé we, bó nɔ byɔ xwé dɛ gbe, bó nɔ dɔn me léé yi, bó nɔ dɔn yě yi xwé dɛ gbe ă. ye gbakpé bo dɔ Mawuxó jla we.”(Mesédó 8:1-5)

“Me e è doya nŭ yě dɔ Etyeni wútu léé gba kpé, bó yi Fenisíi, Siplu kpódó Antyóci kpó, bó jlá wen ɔ Jwifu léé keɔɔ, 20 Lo ɔ, meɔé léé dɔ yě me, bó gosín Siplu kpódó Silenéenu kpó, bó yi Antyóci, bó je Aklúnɔ sín Wen Đagbe ɔ dɔ nŭ Glěsinu léé jí. ye, bo me gɛgɛ dŭ nŭ, bo lɛko wá Aklunɔ gón.” (Mesédó 11:19-21)

“Hwe éné ɔ nu ɔ, gbeyídɔ Mawu tɔn dɛ léé gosín Jeluzalému bó wá Antyóci, 28 bo me dɔkpó dɔ yě me, bo è no ylɔ ε dɔ Agabusi, bó dɔ d'ayí dɔ adɔ dɔxó dɛ ná tɔn dɔ gbe ɔ bí me (é je dɔ Klódu hwenu). é sé wěma ɔ dó agunnukɔntɔ léé, gbɔn Baanabási kpódó Sólú kpán jí.”(Mesédó 11:27-30)

“Gbojezán gbe ɔ, mí tɔn sín toxo ɔ sín hɔntogbó jí, bó yi tɔsisa ɔ tó, bó jínjón ayí, bó je xó dɔ nŭ nyɔnu e kplé dɔ finé léé jí, 14 nyɔnu e no nyí Lidíi ɔ dɔ tó dɔ mí we. wen 15 Ée é kpó me e dɔ xwé tɔn gbe léé bí kpó le yehwesin ɔ, é ylɔ mí wá xwé tɔn gbe, bó dɔ nŭ mí dɔ: ‘Ényí mi mɔ dɔ un dŭ nŭ nŭ Aklúnɔ hŭn, mi wá no xwé ce gbe.’ Bɔ é bló bo mí yí gbè.”(Mesédó 12:12-13)

“É (Elodu) wlí Piyéé lɔmɔ́, hwenu e è no dŭ wɔxúxú e me è ma dó tɔn ă é, 4 bo é wlí i, bó wlí i dó gankpá me, bó sɔ ε jɔ nŭ sɔja gbɛta ene, bo yě ná cí ε, dɔ Dindinwayixwe ɔ gúdo ɔ, é ná kplá ε tɔn nŭ togun ɔ. (Piyéé) yí Mali e nyí Jaan e no lé nyí Maki é sín no xwé, bo me gɛgɛ kplé dɔ fine, bo dɔ dɛ xò we.” (Mesédó 12:3-6 ... 13-15)

“Sopatée Pílu ví Beléenu ó, Alisitaki kpó Sekundusi kpó, Tesalonikinu ó, Gayiwusi Dεεbenu ó, Timotée, Tíciú kpódó Tlofímu kpó e gosín Azíi gbé jí ó we kplá ε. 5 Με éné léε je nukon, bó no te kpón mí dọ Tlowasi. azän atón gudo ɔ, mí wá gó nú me dè le dọ Tolowasi, bo mí no fine nú azän tenwe, 7 azän nukonton ɔ gbè ɔ, Pɔlu dọ xó xá me le, bo dọ é jló na yì ayihongbe ton wutu ɔ, mí kpó dọ xó dọ xá ye we káká je zän vlowe me.” (Mesédó 20:4-8)

“Sun aton gudo ó, mí byó tɔjihún Alesándlu ton e me nūmesen we léε dε é me, bó yi Silakúsi, bó no finé nú azän aton, bó gosín finé, bó lé lě dó to ó, bó wá Hlejímu. noví sunnu le bo è ylo ye dọ ye ni no .é kpó yě kpó xɔ azän ténwe. Bo mǎ we, mí wá Hloma. Ée noví dọ Klisu me e dọ finé léε se xó mǐton ó, yě wá kpé mí káká yi Apiwúsi kpá, bó wá kpé mí. Ee Pɔlu mo ye é ɔ, é dókú nú Mawu, bo wǔ mo ε.” (Mesédó 28:11-16)

Akpágbánúme nú Klisanwun le bí .

Piyée dè akpágbánúme dè tón nú Klisanwun le bí dọ, "gbeyidọ adingbanno le lo dọ togun ɔ me, lee mǐsi adingbanno le na dọ mi me gbɔn é. Ye na hen nǔkplonme adingbanno e no hen nǔ gblé dó me wu le é wá dọ nǔglo, bo na tle gbé Aklunɔ e xɔ ye é - bo na hen nǔ gblé dó yedée wu tlolo. akwe, hlɔnhlɔn, acekpikpa alǔ susu) mǐsi ene le na du lè we kpo tan e ye bló le é kpo.” (2 Piyée 2:1-3)

Xósin: È sixu mo nǔkplonme adingban ton le gbɔn nǔnywe kpo nukúnnúmɔjenǔme dągbe kpo dó nǔkplonme Klisu kpo mesédó le kpo ton le wu gblame. Nǔkplonme adingban ton dεvo sixu gosin wendągbejlató e è ma tuùn linlin édesunɔ ton le kpo tinme ton le kpo ǎ é gón, dọ é ma ko dọ nǔ le bí mlémlé cobo yí me dó azǔme ǎ wutu, (azɔwató dè) – xe e dó lengbǔwu me é dè - kpón 2 Timotée 4:3-5.

Yesinsen gbɔn mesédó Jaan jí dọ Nǔdɛxléme 2gɔ ɔ kpo 3gɔ ɔ kpo me bo gb’akpá nú Klisanwun e dọ agun ayizén e dọ Azíi le é me le é dọ ye ni leko sín hwe yeton le gudo (dɔɔ ali yeton le) dọ ye ko j’ayí alǔ dọ j’ayí we kpedé kpedé sín Klisu gudo.

Nùkanbyo le

1. Mě mě e ka dọ na nyí mǐsi?
 - a. ___ Sunnu le
 - b. ___ Nyɔnu le
 - c. ___ Ye me we le bi – Klisanwun le bi .

2. Azǔ te wendągbejlató Alexwíí Yɔyǔ ɔ ton ka no wà?
 - a. ___ É na jla xódidọ dè Klisanwun e é só le é hwenu e agun ɔ kplé é .
 - b. ___ Mi yi ba me le kpɔn dọ taji ɔ asúkúsi le kpodo nɔcyɔví le kpo
 - c. ___ Mi jla Wendągbe ɔ
 - d. ___ Xódɔd'ayí
 - e. ___ È dọ xó dó kpóndéwú dɛbǔ jí ǎ .

3. Piyée gb'akpá nú me dó mēsi adingbanno le wu .

a. ___ Agbaza Klisu tɔn sín koxota .

b. ___ Dò me e dọ Agbaza Klisu tɔn me le é me alǒ dọ ye tentin .

4. Ete Pɔlu ka wà hwenu e é lẹkọ wá Tolowasi é .

a. ___ Dọ xóḍiḍọ dé .

b. ___ Mi bló xóḍiḍókpó dé .

5. Mě mẽ e ka nyí mēséntó e ma dọ ná dɔn jle ǎ lée?

a. ___ Wenjlató le

b. ___ Mexo le

c. ___ Nyɔnu le

d. ___ Sunnu le

e. ___ Nǔ e dọ aga le é bí .